

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

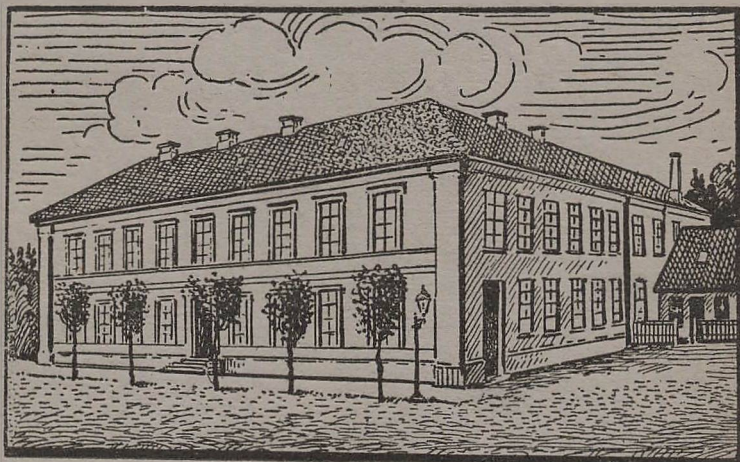
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Kolding højere Almenskole

1919

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøven 1919

i

Kolding højere Almenskole

- I. *Parmo C. Tang Petersen: Kolding lærde Skoles
Historie (Sluttet)* — II. Skoleefterretninger
-

KOLDING
FR. LUMBYES BOGTRYKKERI
1919

KOLDING LÆRDE SKOLES HISTORIE

Forløbelse af ham under Frederiksborg Bys Brand 1834 skal efter hans Søstersøns, Præsten og Digteren Johannes Fibigers Udsagn have været Skyld i, at han mistede denne Stilling. Fra 1834 til sin Død 6te Oktober 1854 levede han som Privatmand, dels i København, dels paa Rejser i Udlandet. 1812 havde han ægtet Ovena Lucie Hviid, Datter af Justitsraad, Borgmester Hviid i Aarhus.

KOLDING SKOLE i 20'erne.

Af Skolen i 20'erne kan vi takket være to af dens Elever Carl Ploug og Johannes Fibiger danne os et ret tydeligt Billede. For Plougs Vedkommende giver de Digte, hvori han udtrykker sin Taknemlighed mod sin gamle Rektor og to af sine andre gamle Lærere, Borgen og Bryndum, suppleret med de Meddelelser, han selv har givet sin Søn, fhv. Kontorchef Hother Ploug, og som denne har benyttet i sin Bog om Carl Ploug, gode Bidrag til en Karakteristik af Skolens Lærere, og Fibigers interessante Memoireværk: Mit Liv og Levned, som jeg selv har forstaaet det, indeholder temmelig fyldige Skoleerindringer. Begge udgaaede fra Skolehjem har de vel ogsaa haft særlig Grund til at dvæle ved deres Barndomsaar i Skolen.

Om det ydre Apparat, Skolebygningen, siger Fibiger:

Kolding Skole var lille, men ikke daarligere end andre Skoler. En Rødstensbygning med tre Stuer ved Jorden til de tre Klasser og en Kvistlejlighed ovenpaa til Brug for Inspektøren var hele Apparatet, men ogsaa tilstrækkeligt, da den kun besøgtes af nogle og tredive Disciple. Den laa paa samme Sted som den nuværende Bygning, og Kirkepladsen var vor Legeplads.

Skolens Lærerkollegium bestod af Rektor Fibiger, Inspektør, fra 1824 Overlærer Ploug og Adjunkterne Borgen, Bryndum og Lund.

Rektor Fibiger, hvis biografiske Data i anden Forbindelse skal anføres, skildres af sin Søn paa følgende Maade:

En Mand lidt under Middelhøjde med sort kruset Haar, en smuk, tænksom Pande, regelmæssige Øjenbryn, blege Kinder, nervøse Træk om Øjnene og et usædvanligt blidt Minespil om den fintformede Mund. (Hans Svigersøn Professor Thrige siger, at han havde et smukt, kraftigt Ydre, men var meget koparret). Han var en Klassiker som faa, en Mand, der længtes efter sin Skrivepult, Filolog efter sin Attraa og i alt sit Væsen, men desuagtet en stor Romantiker og en sværmerisk Ven af Natur og Kunst, en stille, musikalsk Natur. (Om Fibigers Begejstring for de klassiske Sprog vidner følgende Udtalelse af ham i et Brev til Rektor Bloch i Roskilde, skrevet, medens han var Overlærer i Nykøbing: »Her har man ikke den mindste Anelse om, hvad Filologi er, eller om den Ærbødighed, man skylder de udødeliges Manes. Jeg har aldrig hørt Mage til Examination i Latin i øverste Klasse. Men det faar ikke at hjælpe. Siden jeg har faaet den, vil jeg absolut ikke tale et dansk Ord, hvor meget end min Rektor protesterer derimod.«.) I Hjemmet var han tilbøjelig til at afsondre sig fra Familien. Han beboede et Par afsondrede Stuer ovenpaa, en fjern og højtidelig Helligdom, og kom kun ned, naar han søgte Hvile og Opmuntring. Hans Liv var delt mellem det stille Arbejde i hans Bibliotek og hans Virksomhed paa Skolen. Han underviste kun i øverste Klasse, og som en Mand af Aand og fuld af Begejstring for det antikke Aandsliv var han

for opvakte, modtagelige Disciple en betagende Lærer.

I det Mindedigt, som Carl Ploug i September 1833 offentliggjorde i »Københavnsposten« — Plougs første trykte Digt — hedder det:

Dig var den store skønne Oldtid kær;
den stod for dig i dine Barndomsdrømme,
den vied du din bedste Manddomsfærd,
med den du stirred over Tidens Strømme.

Der stod et dejligt Træ paa Hellas Grund,
indviet til Apollon og Athene;
men faa kun kendte det i Danalund,
faa hørte Fuglesangen fra dets Grene.

Da greb du det med stærk, men dristig Haand
og plantede det her ved Sund og Bælte;
stolt staar det — synger i den gamle Aand
med Danmarks Tunge de henfarne Helte.

Du vidste, at »den store Pan er død«,
dødt Livet, der i Oldtidskvadet brused,
og dog du drømte om en Morgenrød,
da Helikon steg atter op af Gruset.

Og derfor rask Alcæos' Barbiton
du greb og satte paa den nye Streng,
og vilde nu af dem med kraftig Haand
de Toner vriste, som var gemte længe.

Den varme Tone, der gaar gennem Mindedigtet er saa meget mere bemærkelsesværdig, som Ploug fra sin Fader Overlæreren, der saa meget kritisk paa sin Rektor, kunde tænkes at være paavirket i anden Retning. Nogen praktisk dygtig Skoleleder har den aandfulde Fortolker af græsk Aandsliv næppe været. Han kunde nok til Tider give sig af med Disciplene

og hjælpe dem med at indstudere Skuespil, men Administrationsarbejdet laa ikke for ham, og Overlæreren klager i et Brev til Sønnen af 1832 over, at Disciplinen forfalder mere og mere.

Den diametrale Modsætning til Rektoren var Skolens Inspektør, fra 1824 dens Overlærer, Christian Frederik Ploug. Han var født i Kolding 1774, dimitteret fra Skolen 1795, blev allerede 1797 ansat som Hører ved sin gamle Skole, tog teologisk Embeds-eksamen 1800, fik 1806 kongelig Bestalling som Adjunkt og blev 1824 Overlærer. 1812 havde han ægtet Parmone Caroline Petersen, Datter af den 1803 afdøde, tidligere nævnte Provst Parmo Carl Petersen. Fibiger skildrer Ploug paa følgende Maade: En spinkel, vindtør, glatkæmnet, graahaaret Mand, der mest gik i lysegraa Klæder, med det reneste og fineste Linned og de blanke Støvler, hvis Knirken forkyndte os hans Komme, var han af en ældre Skole end min Fader og mindede om den bedste Side af de gamle Høreres Væsen. En højst agtværdig Mand, strængt pligttopfyldende, et Mønster paa Orden var det upaatvivlelig i høj Grad til Skolens Bedste, at han boede paa Skolen, var dens Inspektør og ogsaa dens Kasserer, og ingen kunde være nøjagtigere og paalideligere i Pengesager. Men hans Undervisning var os mindre til Behag. Hans Methode var stiv og gammel-dags, og han var stræng mod vore Udskejelser. Men vor Grammatik lærte vi, og det vanlige Skolegriseri bleve vi vænnet af med. Han havde et gammeldags ubehjælpeligt Sprog, ganske aandløst og krydret med vrantne Skældsord, som ikke af Lune, men af Smagløshed var saa sære, at det var en Morskab at bruge dem om ham selv. Han beboede Skolens Kvistetage, smaa meget pyntelige Værelser og var som Skolens

Inspektør en frygtet Cerberus. — Ploug, hvis Skoletid og første Høertid faldt under den energiske Rektor Bechs Regimente, har rimeligvis søgt at bevare Traditionerne fra den Tid under den noget hypokondre Thorlacius, den urolige Tauber og den upraktiske Fibiger, og dennes Mangel paa Interesse for det daglige Livs Smaating har ærgret den brave Overlærer. I sin fyrretyveaarige Lærertid underviste Ploug mest i Latin.

Endnu ældre end Ploug var Læreren i Matematik Peter Nicolai Borgen — »Gamle Borgen«, som han i Regeln kaldtes. Han var født i 1770 i Asp ved Holstebro, begyndte sin pædagogiske Virksomhed som Biskolelærer i Sognet, men havde, fattig og stavnsbunden, som han var, vanskeligt ved at faa sit Ønske om at komme til Bogen opfyldt. Det lykkedes ham dog at erhverve Tilladelse til at forlade Godset, og i Slutningen af 1788 begav han sig paa Lykke og Fromme af Sted til Viborg, vovede sig til Rektoren, der prøvede ham i Kristendom, Skrivning og Regning, og blev optaget i Skolen. Han blev Student 1793, tog et halvt Aar efter 2den Eksamen, var saa i nogle Aar Huslærer paa Landet, en Tid Matematiklærer ved Borgerdydskolen i København og beskikedes i 1801 til Adjunkt i Kolding, hvor han i sin lange Funktionstid underviste i mange, forskellige Fag, men især i Matematik. Han ægtede i 1811 Mette Klausen, en Gaardejerdatter fra Taps. Om Borgen fortæller Fibiger:

En over al Maade mærkelig Fremtoning var Skolens ældste Lærer Adjunkt Borgen, en gammel, svært bygget, duvnakket Knub med sort Kalot dybt ned over de buskede Øjenbryn med voldsomme Bevægelser og et Ansigt som en Dværg, der kommer ud af

en Sten. Men i hans Bryst sad et blødt, barnligt Hjerte, og han var i høj Grad en Børneven, mere sine Disciples Kammerat end Lærer. Han botaniserede med os, han kigede Stjerner med os, han tog os hjem til sig, og i en Bolig, hvor han levede i det skrækkeligste Roderi med en Hustru, underlig, som han selv, viste han os alle sine Snurrepiberier, for han var en Samler af hvadsomhelst. Han havde mærkelige Maader at gøre os Videnskaben anskuelig paa, dem han vel ikke altid anvendte, men naar vi bad ham derom, var han altid villig dertil til vor store Morskab. Saa lærte han os Grammatik med Fingrene; de blev da skubbede ind eller trukne frem for at betegne Casus. Og han lærte os Geometri med Paavisning; han tav da bomstille, viste komisk Figurerne og sluttede Beviset ved teatralisk at slaa ud med Armene, saa vi havde meget ondt ved at skjule vor Latter. Men vor bedste Fornøjelse var at formaa ham til at give os, hvad der kaldtes en Forklaringstime. Da maatte vi spørge ham om, hvad det skulde være, og vi satte selvfølgelig vor Vittighed i med stor Alvor at friste ham til at variere latterlige Temaer. Om han i sin Godmodighed fandt sig i, hvad han ansaa for gavnlig Frihed, eller han i sin egen Rørelse ikke mærkede vore Narrestreger, er ikke let at sige. Jeg skulde næsten tro det sidste. Naar en Kat viste sig i Træerne udenfor, kunde han paa det kærligste forsøge at lokke den ind. Han holdt saa et rørende Foredrag over den kære Mis, da løb aabenbart hans Følelse af med ham; thi han var i høj Grad en Dyreven. Imidlertid lærte han os ikke saa lidt, baade fordi vi elskede ham, og fordi han virkelig havde en tjenlig Metode, saa mærkelig den end var.

Da Borgen i 1839 paa en noget ublid Maade fik

sin Afsked, vakte det stor Harme blandt hans tidligere Elever, og blandt disse gjorde Ploug sig til Tolk for Disciplenes Følelser for deres gamle Lærer og skrev et smukt Digt til ham. Det hedder her:

Var hilset du, som skrev din Viden ind
 med dybe Træk i Barnets bløde Tanke,
 mens Orm og Møl fortære tykke Bind,
 staa hine Cifre talende og blanke,
 som forskede med indadvendt Blik
 Naturens skjule Kræfter, Livets Gaade,
 mens Drengens Videlyst i Eje fik
 hvert Sandhedsblik, din tavse Grublen naa'de!

Ploug priser Borgens Vennesind overfor Eleverne, hans Hjertes Renhed og den Tillidsfuldhed, han vakte, og slutter Digtet saaledes:

Barnløs, du fik af Børn et trofast Kuld,
 thi, Fader, vi er alle dine Sønner.

Medens Fibiger altsaa omtaler baade Ploug og Borgen med megen Respekt, er hans Karakteristik af Adjunkt Lund temmelig fældende for denne som Lærer. Han skriver nemlig følgende: En anden Adjunkt, der skulde lære os Religion og maaske adskilligt andet, var vistnok ogsaa en god Mand, men som Lærer en fuldstændig Stakkel. Vi var ham saaledes paa Naksen, at Uordenen og Larmen i hans Timer var om muligt endnu større end hos Borgen. Jeg tror aldrig, jeg har vidst, hvad der skulde foretages i Timerne.

Jens Lund var født i Viborg 1794, Student fra Skolen der 1811, cand. theol. 1816, fra 1818 til 1835 Adjunkt i Kolding. Han døde som Præst i Stauning 1840.

Den yngste af Lærerne var Bryndum. Han var en Præstesøn fra Lyngby ved Sorø, født 1797, 1815 Student fra Metropolitanskolen, 1820 cand. theol. og fra

1824 Adjunkt i Kolding. Hans Undervisningsfag var her især Historie og Geografi. Han var en energisk Lærer, der med begejstret, overvældende Veltalenhed ledsaget af teatraliske, men ham naturlige Gestikulationer foredrog Verdenshistorie og Geografi og med en forfærdende Bestemthed ikke sjældent med en ligesaa kraftig Kæp indprentede Eleverne de dengang overmaade udførlige Lærebøger ledsagede af endnu udførligere; glimrende Skildringer. (Fibiger). Han var den af Lærerne, der stillede de største Krav til Elevernes Hjemmearbejde, men hjalp dog ved sit udførlige Foredrag enhver, der havde nogen Opfindelsesevne ud over det meste af Arbejdet. Skønt Fibiger i sine tre sidste Skoleaar i Roskilde i Historie væsentligst levede paa, hvad Bryndum havde lært ham, forløb hans Studentereksamen i Faget dog paa den Maade, at »Werlauff uden selv at sige synderligt en halv Times Tid hørte paa hans Ordstrøm og skrev ham to Præceteris'er«. Bryndums Elever fik næsten altid Udmærkelse i Historie. Ved hans 25 Aars Jubilæum som Adjunkt i 1849 hyldede Ploug ham i et smukt Digt som den dygtige, samvittighedsfulde, friske og fornøjelige Lærer.

Du følte aldrig dig som en Træl,
 der slæbte om med Pligtens Lænke;
 din Dont var Maalet, du valgte selv,
 du aanded frit blandt Skolens Bænke;
 du var en Sædemand med Liv og Lyst,
 og hvad du saa'de modnes nok til Høst!

Vi skal som Mænd
 saa' ud igen
 til andre Frugten af din Møje.

Bryndum var ogsaa Gymnastik- og Svømmelærer. Han fungerede lige til Skolens Nedlæggelse 1856, da han gik af med Ventepenge. Fra 1857 til 1862 under-

viste han i Historie ved Metropolitanskolen og døde i 1871.

Baade Ploug og Fibiger omtaler fra deres Skoletid Kongebesøg paa Skolen. Det var medens Ploug gik i øverste Klasse, at Frederik den Sjette i 1828 kom til Kolding og ogsaa besøgte Skolen. Da han kom ind i Klassen, der havde Latin, gik Ploug hen og rakte Kongen sin latinske Grammatik at følge med i. »Behold du kun din Bog, min Dreng«, sagde Kongen, »jeg forstaar ikke noget af det alligevel«. Bagefter besaa han de latinske Skolebøger og roste Ploug for den Orden og Sirlighed, hvormed hans Stile var skrevne.

Fibiger skildrer et Kongebesøg paa følgende Maade:

Det var i det Aar, jeg var i nederste Klasse i Skolen. Vi var i spændt Forventning paa vore Pladser i den festlig smykkede Skole, og det varede meget kort, saa kom Kongen. Med smaa hurtige Skridt kom han ind og hilste venlig til alle Sider. Rektoren sagde en kort Hilsen til Majestæten og vinkede til Orkestret. Organisten svang sin Bue, og Kantaten begyndte. Det var den Dag den smukke Ode af min Fader: »Ogsaa i denne — stille Athenes Bo — møder Dig Danmarks — Festhilsen tro —«, som sædvanlig ledsaget af græsk Tekst, og med høj Begejstring sang jeg mine falske Toner med.

Saa opgav Kongen, hvad han vilde høre. »Ved de Smaafyre noget om Skjoldungerne?«, sagde han i vor Klasse. Bryndum henkastede et Spørgsmaal, og i uafbrudt Remsen gik Lektien fra den ene til den anden. Kongen nikkede venlig og klappede en og anden af os paa Hovedet, gik saa ind i den næste Klasse og sagde: »Lad mig høre noget Latin, for min Græsk har jeg for længe siden glemt«. Og Faders Disciple

gjorde lige saa god Besked som vi. Saa lo han ad nogle Volter paa Gymnastikpladsen og forsvandt igen, efterladende det uforglemmelige Indtryk, at Kongesagaen var Sandhed, vi havde set Begivenhedernes Helt.

Til Skolelivet dengang hørte ogsaa den skolemæssige Kirkegang; om denne hedder det hos Fibiger:

Vi gik vore visse Gange til Kirken med den gamle vrantne Ploug i Spidsen Paa Prædikestolen stod en Mand, som drev taabelige deklamatoriske Unoder til Karikatur, men hvad han havde at sige faldt det vel ikke blot os Drengene, men ogsaa de andre meget enkelte Tilhører, aldrig ind at høre. I Kirken kendte jeg hver Snirkel, hvert Billede og hvert Bogstav i Indskriften, men Grunden hertil var Kedsomhedens Svøbe.

Latinerne laa i stadig Fejde med Borgerskoledrengene, som de kaldte Plebejere. De to Skoler laa lige overfor hinanden, og da Latinskoleeleverne brugte Kirkepladsen som Legeplads, var der jo rigelig Lejlighed til Stridigheder. Ploug mindedes paa sine gamle Dage, hvorledes han under disse Kampe bankede den senere Konsul Grau, der var Stiller for Plougs politiske Modstander Berg. Fibiger fortæller om, hvor vanskeligt det kunde være at slippe fra Skolen hjem, da man paa ethvert Gadehjørne kunde blive nødt til at hugge sig igennem Fjendens lurende Patrouiller. »Naar den store, bredskuldrede Knægt, den krølhaarede Præstesøn fra Landet, som var vor Fører, for om Kirkens Hjørne, svingende sit Boldtræ og hele vor Kolonne hujende fulgte efter, hver med sit primitive Vaaben, havde vi, naar vi splittede de borgerlige Drenges Vrimmel, samme Følelse af Sejr eller Død som et Kavalleriregiment, naar det gør sit Indhug.«

FIBIGER OG GRØNLUND.

³³⁾ Rektor *Peter Grib Fibiger* blev født den 28. September 1784 paa Snoghøj Færgegaard; han er opkaldt efter sin Moders Morfader, Søhelten Peter Grib, Tordenskjolds navnkundige Kampfælle, der efter et bevæget Liv i 1742 fik Færgegaarden paa Snoghøj med det dertil knyttede Embede som Transportforvalter ved Lille Bælt og døde 1757. En af Peter Grib's Døtre ægtede Carl Lindam, der arvede Svigerfaderens Embede, og hans Datter Christiane ægtede Gotfred Gotfredsen Fibiger, født i Aalborg 1742, Student fra Aalborg Skole 1764, senere Procurator, Gæstgiver og Transportforvalter paa Snoghøj. Fra dette Ægtepar stammer den i det 19de Aarhundrede saa bekendte Slægt Fibiger. Den ældste Søn, Peter Grib, kom 11 Aar gammel i Huset hos Rektor Johan Henrik Tauber i Roskilde, blev Student 1801 og Alumnus paa det pædagogiske Seminarium 1810 blev han Adjunkt i Roskilde, 1817 Overlærer i Nykøbing og 1822 Rektor i Kolding. Som Student havde han vundet Prisedaillen for Besvarelse af den æstetiske Prisopgave: At udvikle Elegiens oprindelige Beskaffenhed og bestemme dens Væsen og Værd med Hensyn til ældre og nyere Nationers Forsøg i denne Digtning, og hele sit Liv igennem vedblev han at pleje sine æstetiske og litterære Interesser. Allerede som Adjunkt i Roskilde offentliggjorde han i et Skoleprogram 1812 nogle Studier over Pindar og en Oversættelse af Juvenals 7de Satire, og baade i Nykøbing og især i Kolding var han en flittig Oversætter af græsk og latinsk Digtning, ligesom han selv digtede paa Græsk, Latin og Dansk. Odyssens I—III Sang, Pindars Hymner, Brudstykker af Sofokles og Euripides, Juvenals Satirer og Persius har han fordans

sket i Skoleprogrammer fra Kolding, og Hyldestdigte til Kongen og Prins Christian Frederik i Anledning af deres Besøg paa Skolen paa Græsk og Dansk, Latin og Dansk eller Græsk og Latin, latinske Translokationssange offentliggjorde han sammesteds. Det interessanteste af hans Digte er vel det, han skrev i Programmet for 1831 med Titlen: *Arx Coldingensis* eller *Koldinghus*, skrevet baade med latinsk og dansk Tekst; dets første Strofer lyder i den danske Tekst saaledes:

Fra Thetis's stille taagefyldte Barm
bortspreder Eos Natten, gyder milde
Solstraaler gennem Kongeborgen varm:
men, ak! kun over Grus sin Straalekilde.

Du Heltedages gamle, stærke Væg!
som Alderdommens tykke Støv bedækker,
Murværn! oprejst mod Feidens frække Leg,
at spotte mørke Seklers Kæmperækker.

Hvor hæved fordum du med Magt dit Tag,
hvor stolt i Morgenluftningens friske Vinde
højt fra din Banke mod den unge Dag,
du Ørnens Borg! opsteg din ranke Tinde!

1818 blev Fibiger gift med Rektor Johan Henrik Taubers Datter, Jakobine Katrine, der kun 22 Aar gammel var bleven Enke efter Prokurator C. V. Smith. Han blev derved Stiffader til den som slavisk Filolog bekendte Caspar Wilhelm Smith; af hans egne Børn er Digteren og Præsten Johannes Fibiger den mest kendte. I sine sidste Aar var Rektor Fibiger meget svagelig, og det var efter mange Lidelser han udaandede den 8. August 1833.

³⁴⁾ Den 10ende September samme Aar blev *Johannes Grønlund* udnævnt til Fibigers Efterfølger. Han var født den 18de September 1783 og var Søn at

Sogndegn i Tommerup og Brylle Lauritz Grønlund og Marie Sofie Luja Balslev, en Præstedatter af den bekendte Slægt Balslev. Han blev Student fra Odense Skole 1801, tog 2den Eksamen i 1802 og var i nogle Aar Lærer ved Brohms Institut i Odense, en af de Forberedelses- og Realskoler, som ved Overgangen til det 19de Aarhundrede var bleven moderne. I 1806 kom han paa det pædagogiske Seminarium og i 1810 blev han konstitueret som Lærer ved Middelskolen i Vordingborg, opnaaede 3te Januar 1813 fast Ansættelse som Adjunkt og blev, efter at Skolen i 1819 var bleven ophøjet til lærd Skole, 25de Juli Overlærer ved den. Den 8de Oktober 1833 overtog han Rektoratet i Kolding og blev den 20de August 1834 indsat af Biskop Tage Müller. Efter Rektor Flemmers Forbillede giver han for første Gang i Programmet for 1834 Meddelelser om selve Skolens Arbejde og andre Forhold i det forløbne Aar; i det hele taget føler han sig aabenbart kaldet til at udføre et Reformarbejde ved Kolding Skole af lignende Art som det, Flemmer havde udført i Randers, da han i 1830 havde afløst Rektor Lund (Blichers Rektor). Medens Fibiægers Programmer indskrænkede sig til lige at nævne Dimittendernes Navn, og det gøres ikke engang altid, gør Grønlund rede for Fagfordeling og Undervisningsplan. Ved sin Tiltrædelse af Rektoratet fandt han Undervisningen ordnet mellem Lærerne paa følgende Maade;

Rektor: Latin og Græsk i III Kl. 16 Timer ugentlig.
 Overlærer Ploug: Latin i II og I Kl..... 25 Timer.
 Adjunkt Borgen: Arismetik I—II Kl., Kalligrafi I—II Kl., Geometri. Hebraisk og Tysk i III Kl. 23 Timer.
 Adjunkt Lund: Religion i I—III Kl., Fransk, og Dansk i II—III Kl., Græsk i II Kl..... 23 Timer.

Adjunkt Bryndum: Historie og Geografi i I—III Kl.
 Dansk i I Kl. 25 Timer.

Undervisningsplanen for 1833—34 ser saaledes ud:

Latin.	12 (10 for hv. Hold)	12	12	36
Græsk.	6	5		11
Hebraisk.	3	1		4
Dansk.	2	2	3	7
Tysk.	3	2	2	7
Fransk.	2	3		5
Religion.	3	3	4	10
Historie.	4	4	4	12
Geografi.	3	3	4	10
Naturhistorie.		2	2	4
Arismetik.	3	2	4	10
Geometri.	3	1		4
Skrivning.		2	2	4
	42	42	37	

Desuden havde Eleverne om Sommeren 4 Timer Gymnastik om Ugen og fik Undervisning i Musik.

Skoletiden var delt; der undervistes fra 8—12 og fra 2 til 4, 5 eller 6 om Eftermiddagen. Der var kun 3 Klasser, hvorfor III. Klasse var delt i 2 Hold, a og b, Elevantallet var 32, 7 i III. a, 6 i III. b, 6 i II. og 13 i I.

Overlærer Ploug har sikkert været glad ved Rektors skiftet. Den nye Rektor tog kraftigt fat paa at bringe Orden og Fasthed i Stedet for den Uorden og Slaphed, som Ploug klagede over i Fibigers sidste Tid. Der indføres straks Afholdelse af Eksamen med Dismittenderne, inden de forlader Skolen for at tage

Studentereksamen ved Universitetet. Dimissionen foretoges senere for at hindre, at de unge Mennesker kommer for tidligt til København og gaar og glemmer, hvad de kan, inden Eksamen. Det var nemlig bleven Skik at de rejste til Søs, hvilket var billigt, og af Hensyn til mulige Uheld, Modvind o. lign. rejste de meget tidligt, hvorfor Rektor maatte dimittere dem længe før Eksamen. Undervisning i Naturhistorie indføres ved Skrivelse fra Direktionen for de lærde Skoler af 27de December 1833. Borgen overtager Faget, hvorfor Skolen faar sin første Timelærer, idet Andenlæreren ved Borgerskolen Filstrup overtager Skrivning efter Borgen. Ved Plougs Død 1837 blev der oprettet en 4de Klasse, og i 1838 indførtes Sangundervisning med 2 Timer om Ugen. Musikundervisningen vedblev, den lededes af Organist Rasmussen, der allerede i Fyhns Skoletid var Lærer i dette Fag og fungerede lige til sin Død, den 4de Marts 1854 (da han i 1844 holdt 50 Aars Jubilæum som Organist, formoder jeg, at han ogsaa er begyndt som Lærer ved Skolen i 1794 og altsaa i alt har virket i 60 Aar). Ligesom Skolen i 1817 fejrede Reformationsjubilæet med en Fest, hvortil Ploug skrev Kantaten og Borgen Indbydelsesskriftet, indeholdende en Afhandling om parallele Linier, selvfølgelig paa Latin (de lineis ubique aequali spatio sejunctu defendendis), saaledes afholdtes der ogsaa 1836 en Reformationsfest, hvor Rektor holdt Tale paa Dansk (saaledes lød Ordren fra Direktionen for de lærde Skoler), og en af Skolens Adjunkter Bang, der 1835 havde afløst Adjunkt Lund, skrev Indbydelsesskriftet, en teologisk Afhandling: Nogle Bemærkninger nærmest med Hensyn til de Former, under hvilke Aabenbaringstroen fremtræder i det gamle Testamente.

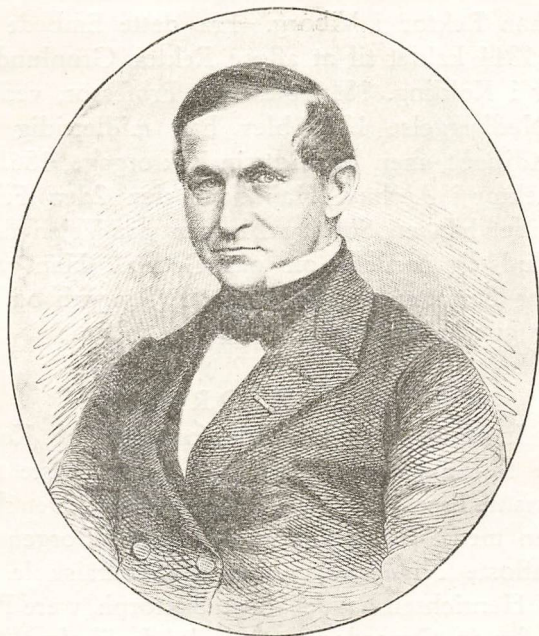
Grønlunds Programmer indeholder hvert Aar Skole-
 efterretninger, hvilket fra 1840 ogsaa forlangtes af
 Direktionen; de Afhandlinger, som han selv lader
 følge med, viser ham som mere udpræget Pædagog
 end Fibiger, men Tiden efter 1830 var vel ogsaa mere
 optaget af pædagogiske Spørgsmaal end Fibigers Tid.
 Grønlund bearbejder en tysk Pædagojs Angreb paa
 den hidtil anvendte Elementarundervisning i Latin og
 svarer paa et Angreb i »Københavnsposten«, den Tids
 betydeligste Blad, som hans Bearbejdelse havde frem-
 kaldt; han beskæftiger sig med Danskundervisning,
 han offentliggør den Tale, han holdt ved sin Ind-
 sættelse om Kærlighedens Betydning for Samfunds-
 ordningen i Almindelighed og Ungdommens Opdra-
 gelse i Særdeleshed (den findes i Programmet for
 1834 baade paa Latin og Dansk, den er dog vel holdt
 paa Dansk). Et Spørgsmaal, som ogsaa optog Grøn-
 lund meget, var Skolens Bibliotek; han udarbejdede
 et Katalog over det og vilde have et Discipelbiblio-
 tek oprettet; et saadant havde den førnævnte Rektor
 Flemmer, der 1836 var bleven forflyttet til Frederiks-
 borg, faaet indrettet der. Det lykkedes dog ikke
 Grønlund at faa denne Sag gennemført, og heller
 ikke den nye Skolebygning, som han meget ønskede,
 blev rejst i hans Rektortid. Ved Christian den Ottens-
 des Besøg paa Skolen den 3dje August 1840 hen-
 vendte han sig til Kongen paa Vers og anmodede
 ham om at skaffe denne »den mindste iblandt
 Landets Skoler« et større Hus, idet han blandt andet
 minder om den Betydning Skolen har haft for Sles-
 vig og hentyder til Sprogpatentet af 14. Maj 1840 og
 den Interesse, Kongen derigennem har vist for det
 danske Sprog.

Allerede den 14de Februar 1844 fik Rektor Grøn-

lund sin Afsked, han døde i Kolding 26de Juli 1859. Han var gift med Johanne Cathrine Howitz; blandt hans Børn vandt Sønnen Carl Christian Howitz Grønlund et Navn som Botaniker.

INGERSLEV.

³⁵⁾ *Christian Frederik Ingerslev* fødtes i Gylling Præstegaard i Aarhus Stift den 4de September 1803 og var Søn af Consistorialraad C. F. Ingerslev og

Christian Frederik Ingerslev

Elisabeth Marie Bering. Han gik i Aarhus Skole, hvis Rektor paa den Tid var Jens Stougaard, og dimitteredes i 1820. Han vilde studere Filologi, men blev afbrudt i sine Studier, idet han efter 2den Eksamen maatte overtage en Lærerplads i Ringsted, hvor

han maatte undervise 7 Timer daglig; han opgav saa Filologien og studerede i sin Fritid Teologi. I 1825 tog han teologisk Embedseksamen, blev Privatlærer i København, 1828 Adjunkt ved Metropolitanskolen, 1829 cand. philol. og 1833 Overlærer ved Randers lærde Skole. Samme Aar tog han Magistergraden for en Afhandling om de homeriske Digte, i 1838—39 foretog han en Rejse til Tyskland og Frankrig for at studere det lærde Skolevæsen i disse Lande, og i 1841 blev han Rektor i Viborg. Fra dette Embede blev han i 1844 kaldet til at afløse Rektor Grønlund som Rektor i Kolding. 1846 blev han Professor, ved Skolens Nedlæggelse 1856 blev han midlertidig ansat som Adjunkt, men beholdt sin Rektorgage, 1861 blev han Rektor i Aarhus. Han døde den 2den Februar 1868, idet han en Søndag Morgen paa Vejen til Kirken pludselig segnede om paa Gaden. Han var en frugtbar Forfatter af Skolebøger i Geografi og latinske og græske Ordbøger.

SKOLEREFORMER.

Da Ingerslev i 1844 blev forflyttet til Kolding traadte Kolding lærde Skole ind i den sidste meget interessante Fase af sin Statsskoletilværelse. Den skulde sammen med Metropolitanskolen, hvor Borgen samtidig afløste Nissen, og Odense Katedralskole, hvor i 1843 Henrichsen havde afløst Saxtorph, være Prøvestedet for en Omordning af de lærde Skoler. Disse tre Skoler skulde have Lov til at dimittere til Universitetet saaledes, at det Stof, som før udgjorde Eksaminationsstoffet ved 1ste Del af 2den Eksamen, nu blev gennemgaaet paa Skolerne, og en Afgangseksamen ved disse traadte i Stedet for den gamle Studentereksamen ved Universitetet og 1ste Del af

2den Eksamen. Ved Skoleordningen af 23de Juli 1845 omordnedes disse Skoler saaledes, at de i Ste- den for de 4 toaarige Klasser kom til at bestaa af 5 etaarige Klasser, en toaarig 6te Klasse og en etaarig 7de Klasse; før Oprykningen i 7de Klasse afsluttedes Undervisningen i Tysk, Fransk, Geografi, Naturhistorie og Religion med Prøve i disse Fag. Ved Bekendtgørelse af 13de Maj 1849 forandredes Planen saaledes, at 1—6 Klasse blev etaarige, Afslutningen af Undervisningen i Tysk, Fransk, Naturhistorie og Geografi finder Sted et Aar tidligere, Religionsundervisningen fortsættes i 7de Klasse, og denne bliver toaarig.

8—11te Oktober 1845 afholdtes Afgangseksamen for første Gang paa Kolding lærde Skole, endnu dog kun den ufuldstændige. H. C. Ørsted, Madvig og Velschov censurerede, 2 Elever tog Eksamen. I September 1848 afholdtes den fuldstændige Afgangseksamens 1ste Del, altsaa i Fagene Tysk (baade skriftlig og mundtlig), Fransk, Geografi, Naturhistorie og Religion, og i September 1849 (skriftlig 4de—6te September, mundtlig 24de—25de) 2den Del. Da Madvig, der var bleven Undervisningsinspektør i Juli 1848, i November samme Aar var bleven Minister, mødte fhv. Rektor i Vordingborg F. O. Lange som Censor i hans Sted.

Den nye Ordning medførte selvfølgelig en Forøgelse af Lærpersonalet. Dette, der i 1844 bestod af Rektor, 1 Overlærer og 5 Adjunkter, omfattede 1854 Rektor, 3 Overlærere og 5 Adjunkter.

Ingerslev indførte straks ved sin Embedstiltrædelse forskellige Forandringer i Skolens Ordning. Sidste Time Formiddag og Eftermiddag maatte kun benyttes til Gymnastik, Sang og Musik, hvorved Læse-

timernes Antal reduceredes. Onsdag Eftermiddag bortfaldt Timerne helt. Der gaves et omhyggeligt Reglement for Duksens og Ordensduksens Pligter, der indførtes bestemt Form og Farve for Stile og Skrivebøger, der oprettedes et Discipelbibliotek, og der indrettedes Lektielæsning paa Skolen om Eftermiddagen fra 5 $\frac{1}{2}$ til 8, noget, der synes at have gjort Lykke, idet der meldte sig 20 Deltagere. Svømmeundervisningen, der hidtil havde fundet Sted fra Baad, skulde for Fremtiden foregaa fra Badehus.

DEN NYE SKOLEBYGNING.

Samtidig med at der toges Bestemmelse om Skole-reformens Indførelse ved Kolding Skole, bestemtes det den 1ste August 1844, at en ny Skolebygning skulde opføres. I Sommeren 1845 holdtes Translo-cationen i Raadhussalen, og 23de Oktober samme Aar indviede Biskop Tage Müller den nye Skolebygning. Rektor havde indbudt til Festen med et Indbydelses-skrift, i hvilket han gav Bidrag til Skolens Historie (jvnf. Side 6), Overlærer Trojel og Adjunkt Wittrup havde i Forening udarbejdet en Kantate (den første Teksten, den sidste Musikken), hvori det med Hens-blik paa de forestaaende Reformer hedder:

Og ei blot Templet, som vi skue
er nyt, men under Templets Bue
nu herske skal en anden Aand;
en ny, en bedre Vej skal føre
den unge Kraft til sig at røre
med Frihed under trange Baand.

Den nye Bygning, der var opført af Arkitekt N. S. Nebelong, indeholdt i Stuen 7 Klasseværelser og et Lærerværelse, paa 1ste Sal Biblioteksværelse og Rektorbolig, medens en mod Nord tilbygget Sidefløj

i et Stokværk indeholdt Solennitets- og Gymnastiksal, saa at Gymnastikundervisningen, der hidtil var foregaaet paa Staldgaarden, kunde drives under bedre Vilkaar. I Forbindelse med Opførelsen af den nye Bygning stod ogsaa Oprettelsen af Pedelembedet fra 1ste Juli 1845.

Jens Peter Wissing

At Kolding Bys Borgere omfattede den lærde Skole med Interesse havde de lagt for Dagen, da de i Aarhundredets Begyndelse lagde sig i Selen for at

hindre Skolens Nedlæggelse. Et smukt Vidnesbyrd om, at den Udvikling, Skolen i 40'erne syntes at stile imod, ogsaa fulgtes med Iver af Koldingenserne er Kolding Borgeres Præmielegat, som kgl. Agent Jens Peter Wissing i Anledning af den nye Bygnings Indvielse stiftede. Legatstifteren var en stor Original, mærkelig i Dragt, som Billedet viser, som i hele sin Adfærd, men som den, der har gjort Skolebygningens Fødselsdag den 23de Oktober til en Festdag ved den da foretagne Uddeling af god dansk Skønlitteratur til dem af Skolens Elever, der ved smuk Sang eller god Oplæsning af nyere dansk Litteratur har gjort sig fortjent til det, fortjener Wissing at nævnes i Skolens Historie.

1849.

Treaarskrigen bragte som rimeligt var i en By, der som Kolding blev Skuepladsen for meget alvorlige Begivenheder, stor Forstyrrelse i Skolelivets sædvanlige Gang. Den 20de April 1849 besatte Slesvigholsterne Byen, og Skolen blev straks rekvireret som Allarmhus for 200 Mand af 9de Bataillon, medens 4 Officerer indkvarteredes hos Rektor. Gulvene i Klasserne blev belagt med Halm, Borde og Stole kastedes mellem hinanden, og Pedellen blev bestjaalet. Den 23de April havde Rektor ment at kunne genoptage Undervisningen; men Slaget samme Dag spredte naturligvis Disciplene for alle Vinde. 6 Kanonkugler ramte Skolebygningen, dog uden at gøre den synderlig Skade; en af dem gik næsten helt igennem den tykke Mur, og Bygningen rystede, saa 60 Vinduer faldt ud. Skolen blev derefter af General Bonin rekvireret til Brug for Staben, og i Gymnastiksalen, hvor

den 10de September 1847 Kristian den Ottende havde holdt Taffel, sad nu Oprørernes General til Bords med Hertugen af Augustenborg og Beseler, medens »Schleswig-Holstein meerumschlungen« spillede i Skolegaarden. I de næste 14 Dage var Skolen beslaglagt af den bajerske og kurhessiske Stab. Særlig Hesserne var hensynsløse, benyttede to af Klasserne til Sygestuer for Soldater, der led af Udslet, lavede Spillebule for Officererne i to andre og gav Marketeren Gymnastiksalen til Forraadsrum, hvor han endogsaa en Tid for Nemheds Skyld anbragte sin Ildgryde midt paa Gulvet, indtil Rektor fik ham drevet over i det Køkken, han var bleven nødt til at overlade ham. Snart blev der holdt Krigsret i Klasserne, snart foretaget Undersøgelse af syge, snart holdt Officerseksamen. Fra 21de Juni blev hele nederste Etage lavet til Lazaret, men General Prittitz lovede Rektor, at øverste Etage skulde blive skaanet, og her blev saa i 4 af Rektors Værelser og Biblioteket indrettet Klasseværelser, hvor Undervisningen kunde genoptages med Indskrænkning af Timetallet, idet Klasserne maatte skiftes til at benytte Lokalerne. Den 6te Juli maatte Undervisningen afbrydes, da ikke mindre end 130. saarede blev forbundne i Skolebygningen, og i de følgende Dage, Lørdag den 7de og Mandag den 9de, var det ogsaa kun med Besvær, at Undervisningen gennemførtes, da Skolen var fuld af Soldater. Fra Biblioteksværelset, hvor forskellige Ting fra Klasserne var bragt hen, da de troedes sikre der, blev stjaalet samtlige Disciples Tegnebestik, forskellige Kort og nogle statistiske Værker. Efter en Sommerferie paa 3 Uger kunde Undervisningen begynde igen den 21de August.

SKOLENS NEDLÆGGELSE.

Da den nye Skolebygning blev indviet i 1845 tænkte ingen paa, at den Skole, der nu havde faaet en af de smukkeste Bygninger i Landet, inden 10 Aar skulde være nedlagt som Latinskole. I Begyndelsen af Aarhundredet havde dens Eksistens, som vi ovenfor have set (Side 113—117), været truet, men Faren var dreven over, og det blev Fredericia, og ikke Kolding, Uvejret da hjemsøgte. I 1839 var de lærde Skoler i Helsingør, Nyborg og Nakskov bleven ophævede, 1846 maatte Vordingborg Latinskole, og i 1852 Skolerne i Slagelse og Rønne dele samme Skæbne, idet de store Reformere i 40'erne som Vederlag for de forøgede Udgifter til det større Lærerspersonale ved Skolerne krævede Nedlæggelsen af nogle af de eksisterende Skoler. I 50'erne stod man overfor nye Krav, som en Forhøjelse af Lærerlønningerne stillede, og som Sonoffer maatte da en af Skolerne bringes. De nationale Hensyn, som sidst havde stillet Kolding helt udenfor Debatten, spillede ikke længer nogen Rolle, da Haderslev som dansk Skole siden 1851 nu var Danskhedens sydligste Forpost indenfor de lærde Skoler, og Spørgsmaalet blev derfor kun, om man skulde vælge Horsens eller Kolding til Nedlæggelse. Kultusminister Hall og Undervisningsinspektør Madvig var enige om, at Horsens som den større By med større Fremtidsmuligheder, men ganske vist med en gammel ubrugelig Skolebygning burde beholde sin Skole, og i Begyndelsen af 1855 forelagdes et Forslag i Rigsdagen om Nedlæggelse af Kolding lærde Skole, Opførelse af nye Skolebygninger i Horsens og Randers samt en Forhøjelse af Lærerlønningerne. Stiftøvrigheden i Ribe havde afgivet en Erklæring til Fordel for Nedlæggelsen, medens

Orla Lehmann som Amtmand i Vejle protesterede kraftigt derimod. Under Forhandlingerne i Rigsdagen støttede Ploug Regeringen, medens Grundtvig i Folketinget og Oberstlieutnant Lemming fra Fredericia og den københavnske Raadmand Meinert i Lands-
tinget ivrigt modarbejdede Forslaget. Rektor Ingerslev og Kommunalbestyrelsen søgte forgæves enten at hindre eller i hvert Fald at udsætte Nedlæggelsen, og ved Loven af 10. April blev Kolding Skole nedlagt.

I det Program, som Rektor den 21. Juni 1856 udsendte, sluttede han med følgende Ord:

Hermed slutter Kolding lærde Skole sin Virksomhed, og med disse Linier bringer den Byen og Omegnen sin Afskedshilsen. Dens sidste Ord være en Tak til alle dem, der have skænket den Yndest og Interesse, et Ønske om, at den Undervisningsanstalt, som her skal træde i dens Sted, maa have en saadan Fremgang og Udvikling, at den under anden Form og paa anden Maade kan yde Byen og Omegnen Erstatning for den Skole, som i over tre Aarhundrede har bestaaet i deres Midte, men nu skal op-
høre at være til.

Ved Udarbejdelsen af omstaaende Fremstilling af Kolding lærde Skoles Historie, som jeg har foretaget efter Rektor Bruuns Opfordring, har jeg benyttet, hvad jeg har kunnet faa fat paa af trykt og utrykt Stof. Det, som især har været mig magtpaaliggende, har været at give et nogenlunde udførligt og anskueligt Billede af denne gamle Institutions Liv gennem Tiderne, idet jeg hele Tiden har betonet Skolens Forhold til det lærde Skolevæsens Forhold i Danmark i Almindelighed og dens Forhold til den By,

hvis aandelige Livs Værner og Fremmer den har været. Blandt mine Kilder anfører jeg her som de vigtigste:

- Albert Thura*: Skolebog for dend Kongelige Skole adi Colding, indrettet Aar 1724.
 — Lyk Ønsknings Tale til Kolding Byes Kongelige Skoles Indvielses Høytid 1732.
E. G. Tauber: Breve fra Kolding. Program 1825.
C. F. Ingerslev: Bidrag til Kolding lærde Skoles Historie. Progr. 1845.
Karl Theisen: Nogle Meddelelser fra Kolding Latin- og Realskoles Arkiv. Program 1882.
Georg Bruun: Kolding Latin- og Realskole 1800—1900 Progr. 1901.
 — Fra den gamle Skole. Program 1903.
 — Da Kolding lærde Skole skulde nedlægges. Progr. 1905.
J. J. Fyhn: Efterretninger om Kjøbstaden Kolding 1848, Supplem. 1860.
P. Eliassen: Kolding fra Middelalder til Nutid. 1910.
J. Paludan: Det højere Skolevæsen i Danmark, Norge og Sverrig. 1885.
F. E. Hundrup: Lærerstanden ved de lærde Skoler.
C. G. Koefoed: De danske lærde Statsskolers Lærerpersonele siden 1818. Program 1906.
Jens Worm: Forsøg til et Lexikon over danske, norske og islandske lærde Mænd. 1771—84.
R. Nyerup: Almindeligt Litteraturrexikon for Danmark, Norge og Island. 1818—20.
Th. H. Erslew: Almindeligt Forfatterleksikon 1853.
S. M. Gjellerup: Jens Dinesen Jersin. 1868—70.
J. K. Bloch: Den fynske Gestligheds Historie. 1787—90.
Joh. Fibiger: Mit Liv og Levned.
Hother Ploug: Carl Ploug I. 1905.
Holger Rørdam: Albert Thura. Kirkehistoriske Samlinger. 5 R II.
F. Holm: Slægten Thuro. 1894.
P. M. Stolpe: Dagspressen i Danmark. 1878—82
P. N. Thorup: Bidrag til Kundskab om de Mænd, som er udgangne fra Ribe Cathedralskole. Program Ribe 1824.
 — Rektor Falsters Biographi. Program Ribe 1828.
 Kolding lærde Skolers Programmer 1823—1856.
-

Trykfejl og Rettelser.

- Side 20, Lin. 11 f. o.: . . . altnigist (?) læs: altingist (-alt).
 » 58, » 2 f. n.: . . . indtil den nuværende o. s. v. læs: indtil
 1822, da den gik over i privat Eje. Rektor
 Fibiger (1822—33) boede til Leje i en
 Købmandsgaard, der laa der, hvor nu
 Hotel »Kolding« ligger.
 » 69, » 4: Den latinske Indskrift er slemt medtaget af Trykfejl,
 hvorfor den her omtrykkes:

Sta viator

*conspice stantem hanc pnellam laureatam
 facem dextra et librum sinistra gestantem.*

*Quaeras viator,
 Quaenam ea sit?*

R. Est regia haec schola Coldingensis.

Evangelii lucem rerumque scientias prae se ferens.

Recens ea nata est Anno 1552

et mox a primis incunabilis

a serenissimi regis Christiani 3tiii clementissima regina

Dorothea

quae laudabili sua munificentia primam ei formam ac faciem dedit

Est enutrita regisque stipendiis subinde sublevata

In adulta vero aetate pupilla facta

ab aulario templi Coldingensis

pio ac contiguo antistitum moderamine

in hunc usque diem est sustentata.

Demum

cum erat senio confecta et vetustate ubique lacera

magistratus urbis prudentissimus

curam ejus de novo vestiendae suscepit.

Sumptus quos requirebat opus, divinae committens providentiae

Sancto huic confidens effato

Sc. Dominus providebit

Cujus confidentiae ductu manum operi admovit

et juxta constitutionem illustrissimi ac excellentissimi

Dni Christiani Caroli de Gabel

dioeceseos Ripensis praefecti spectatissimi

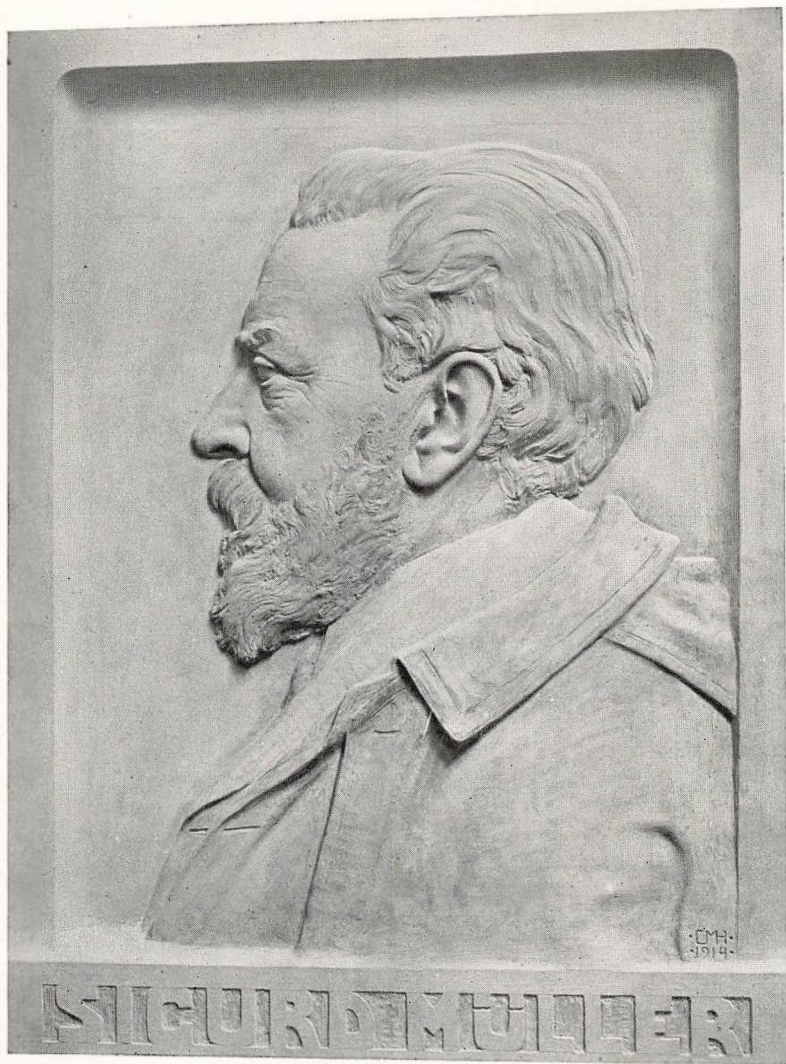
Anno 1728

*rectore scholae clarissimo Dno Jacobo Ørsted
 tum ex sacris pecuniis tum ex variis honorificis donationibus
 eam novo ac compendisso hoc novae formae amictu vestivit,
 idque
 auspiciis venerabilis Dni. Episcopi Laurentii Thura
 ut et
 Consiliis praeclarissimi Dni. praepositi Laurentii Lehe
 et denique
 applausu celeberrimi Dni praesulis Matthiae Anchersen
 qui solenni scholae inauguratione
 velut florentissima lauro puellam exornavit
 eamque Apollini consecravit
 Die 26 Martii Anno*

P. M.

- Side 71, Linie 14: Magister Poul Poulsen, Kolding, afløste . . . læs:
 Magister Poul Poulsen, Kolding, født i Kolding
 1567, afløste.
- » 90 » 1: skulde . . . læs; skulle.
- » 167 » 12: GHRISTIAN. læs: CHRISTIAN.
-

SKOLEEFTERRETNINGER

Sigurd Müller

Sigurd Müller, Kolding Latin- og Realskoles Rektor fra 1886—1901, døde i København den 2. Decbr. 1918, omtrent 74 Aar gammel.

Han var en Søn af den bekendte grundtvigske Skolemand og Historiker, Ludvig Christian Müller, fra hvem han tog i Arv det grundtvigske Livssyn og de grundtvigske Skoletanker, medens han fra mødrene Side synes at have faaet den Skønhedslængsel, der prægede al hans Gerning. Han studerede først Medicin, men dette Studium blev hurtigt afbrudt, da Landskabsmaleren Thorald Læssøe tog ham med paa en Studierejse til Italien, hvor han opholdt sig i 8 Maaneder. Efter sin Hjemkomst kastede han sig over Æstetik og tog i 1872 Magisterkonferens i dette Fag. I en Aarrække virkede han saa i Hovedstaden som en anset Lærer i Dansk ved adskillige Skoler, som Eksaminator ved Præliminæreksamen paa Universitetet, som Literatur- og Teateranmelder ved nogle af de mest ansete Dagblade, indtil han i 1886 valgtes til Bestyrer af Kolding Latin- og Realskole. I 1901 maatte han paa Grund af længere Tids haardnakket og smertelig Sygdom (Ansigtssmerter) tage sin Afsked. Bortset fra et Vinterophold i Italien har han senere levet i København, stadigt optaget af literært og kunsthistorisk Arbejde.

Som Forfatter har Sigurd Müller særligt behandlet kunsthistoriske Emner. Hans Hovedværker paa dette Omraade er »Kortfattet Kunsthistorie« i 1883, »Nyere dansk Malerkunst« 1884 og »Thorvaldsen, hans Liv og Værker« fra 1893. Desuden har han til sin høje Alder skrevet næsten utallige Artikler om Kunst, idet han med Forkærlighed har behandlet Raderkunsten. Naar Interessen for Raderinger for Tiden er saa stærk her i Danmark, skyldes dette for en stor Del Sigurd Müllers Foredrag og Artikler om dette Emne. Han stod i fortroligt Venskabsforhold til mange baade ældre og yngre Dyrkere af denne Kunst, der glædede ham med deres Raderinger af forskellige Etater, saa at hans Vægge bogstaveligt talt var tapetserede med Kunst, foruden at hans Mapper var pakfulde af de herligste Førsteaftryk. Det var hans Livs Trøst, efter at han havde mistet sin prægtige Hustru, at føle sig elsket af sine Kunstnervenner, saa at han altid modtog talrige Besøg og aldrig følte sig helt ene og forladt.

Foruden talrige Skolebøger indenfor dansk Literatur, der for sin Tid var banebrydende, har Sigurd Müller baade paa Vers og Prosa udgivet en Del skønliterære Smaating, af hvilke det betydeligste Arbejde var den ejendommelige og smukke Novelle »Sarons Rose«, som i 1914 udkom i andet Oplag, ledsaget af de anerkendende og rosende Udtalelser, som Fr. Paludan-Müller, Christian Winther og Jonas Lie havde sendt Sigurd Müller ved dens Fremkomst. Desuden har Sigurd Müller med Smag oversat en Del græsk Poesi, for Eksempel Theokrits Hyrdedigte og Sagnet om Hero og Leander, der er udgivne med Frølichs Tegninger. Det kan uden Overdrivelse siges, at Sigurd Müller ikke havde sin Lige i Behandlingen

af Heksametret. Der findes ikke i dansk Poesi saa kraftige, rytmiske og skønhedsbaarne Heksametre som hans.

I 1886 blev han saa ansat som Bestyrer af Kolding Latin- og Realskole efter en haard Kamp mellem Byraadets to Partier, der den Gang stod omtrent lige. Højre var mod hans Valg, der gennemførtes af Venstre. Det var i Provisorieaarene, da Kampens Bølger gik højt. Som et Stridsemne kom han til Skolen, og Tiderne bidrog til at fastslaa denne uheldige Stilling. Sigurd Müller var ingen forsigtig Mand. Han følte stærkt, udtalte sig skarpt og gik aldrig af Vejen for politiske Konflikter. Han pointerede sit politiske Standpunkt ved at undlade at illuminere Latinskolen i 1888 under Regeringsjubilæet, ligesom ved andre Lejligheder. Resultatet var voksende Bitterhed hos politiske Modstandere. Men ogsaa andre Aarsager virkede i samme Retning. Sigurd Müller var Grundtvigianer, en ivrig Tilhænger af de grundtvigske Skoletanker. Det var hans Maal som Skolens Rektor at bane disse Tanker Vej ind i den lærde Skole, paa samme Maade som samtidig Rektor Lefolii virkede i Viborg. Hans Syn paa Skolens Ledelse betegnede et bestemt Brud med hans Forgængers. Rektor Theisen havde fra 1880—1886 ledet Skolen med Dygtighed og Kraft og i Statsskolens Aand. Der var den Gang kun daarlig Jordbund i Kolding for grundtvigske Skoletanker. Askov havde endnu ikke gjort sin Indflydelse gældende. Man forstod slet ikke Sigurd Müllers Principper, tildels fordi Sigurd Müller daarligt evnede og sjældent indlod sig paa at fremsætte dem i en bestemt Form. Hertil kom saa, at Sigurd Müller ikke var nogen dygtig Administrator som hans Forgænger havde været. Forskellige Forhold (svagere Til-

gang fra Landet, Oprettelsen af nye Skoler) bevirkede, at Elevtallet i Halvfemserne gik ned med ca. 33 pCt., og uden Grund tilskrev hans Modstandere hans Skoleledelse, hvad der skyldtes andre Forhold, særligt af rent økonomisk Art. I Virkeligheden stod Skolens Undervisning, Moral og hele aandelige Niveau den Gang højere end i Midten af Firserne. Selv om der kunde være noget berettiget i Klagen over mangelfuld Administration, saa kunde der ikke med Rette klages over Disciplinen. Det væsentlige var, at man ikke forstod Princippet. Før 1886 havde Disciplinen i Skolen været meget haard, og der var til Tider af Forældre klaget over, at den var brutal. Sigurd Müller afskaffede Pryglestraffen, vistnok som den første af samtlige Rektorer i Danmark. Nu er mange fulgt i hans Fodspor. Han hadede Stramhed i en Skoles Ledelse, hvilket fremkaldte Klager over Løshed. Han afskyede Karakterer, Nummerering og Omflytning, som efter hans Mening medførte Usandhed og Snyderi og ødelagde god Undervisning. Det lykkedes ham trods Forældrenes Modstand at faa disse Ting ophævede. Nu er den samme Reform gennemført i Statens Skoler. Og saaledes kunde der anføres flere Eksempler paa, at de gode og nye Skoletanker, som Sigurd Müller repræsenterede og selv fulgte og efterhaanden lærte andre at følge, misforstodes. Hertil kom saa i de senere Aar økonomisk Tryk og næsten uafbrudt smertelig Sygdom, som nedbrød hans Arbejdskraft og hans Arbejdslyst, saa at han træt og forpint opgav sin Stilling i 1901.

Der kan være forskellige Meninger om Sigurd Müllers Skoleledelse. Der kan kun være een berettiget Mening om hans Undervisning. Ogsaa hans Undervisning blev kritiseret af mange, der manglede For-

udsætninger for at bedømme den, af mange der ikke var værdige at løse hans Skotvinge. Men den endelige og afgørende Dom over en Lærer fældes af hans Elever, naar disse er komne til Skelsaar og Alder, og denne Dom er inappellabel. Og der er faa Lærere i Danmark, over hvem Dommen har lydt saa enstemmigt anerkendende som over Sigurd Müller. Jeg har mundtlige og skriftlige Udtalelser herom i Snesevis af gamle Elever, der fyldte af Taknemmelighed og Kærlighed vidner om alt, hvad de skylder ham. Ikke blot Forstaaelse af og Kendskab til og Kærlighed til deres Lands Poesi og deres Lands Aandsliv og hele Verdens Kunst, men den Aandsudvikling, som fulgte med denne Undervisning, den Sjælens Grebethed, den Indvielse i Skønhedens Rigdom, som han gav dem i sine Timer. De siger, at de elskede denne Mand, at de beundrede hans omfattende Kundskaber, at de var betagne af hans Sjælsadel og hans Højsind, og at de følte, hvorledes de under hans Vejledning voksede og blev finere i Tankegang og friere i aandeligt Udsyn. Denne sjældne Gave havde Sigurd Müller, at han kunde bringe alt det gode og skønne frem til Vækst og Udvikling. Derfor kom hans Timer senere for hans Elever, naar de blev ældre, til at staa i det festligste Lys, og derfor elskede de ham saa højt.

Jeg kan ikke slutte denne Mindeartikel uden at vidne om, at ogsaa jeg personligt skylder Sigurd Müller meget, ikke blot som Ven, men ogsaa som Eksempel. Jeg kom til Skolen som ung Faglærer, for hvem Kundskaber var Hovedmaalet. Han lærte mig at forstaa, at Karakterens Dannelse gennem Undervisningsarbejdet er et højere Maal. Han førte mig ind paa nye Skoleprincipper, der for mig var ukendte. Jeg har formet disse ind under mine egne aandelige

Forudsætninger, men jeg har aldrig i min Skolegering glemmt, at jeg i mange Maader fortsætter Sigurd Müllers Arbejde. Endnu hviler forhaabentlig noget af hans Aand over vor Skole. *Georg Bruun.*

Skolens Bestyrelse

SKOLEKOMMISSIONEN bestaar for Tiden af:

- Hr. Postkontrollør *Ellerbek*,
- = Redaktør *K. Hansen*,
- = Pastor *Kjørboe*, Formand.

SKOLEUDVALGET bestaar af:

- Hr. Lærer *Gammelgaard*,
- = Redaktør *K. Hansen*,
- = Fabrikant *J. C. Johansen*, Formand,
- = Herredsfoged *Nielsen*,

Fru *Kirstine Sørensen*,

Hr. Proprietær *Thygesen*, valgt af Vejle
Amts Skoleraad.

Eksaminer i 1918

A. Afgangseksamen for studerende.

Denne Eksamen blev bestaaet af:

1. *Georg Elias Olaf Ehrenskjöld* (Søn af Fabriksinspektør E.),
2. *Herbert Terndrup* (Søn af Byfoged T.),
3. *Peter Louis Berg Toftgaard Hansen* (Søn af Lærer T. H., Dalby).
4. *Marius Thuesen* (Søn af Snedker T.),
5. *Karl Viuff* (Søn af Sagfører V.).

De beskikkede Censorer var Rektor *Bertelsen* (Dansk Stil), Rektor *Otto Madsen* (Engelsk Stil), Adjunkt *Thyge-*

sen (Tysk Stil), Adjunkt Dr. phil. *Mortensen* (mundtlig Dansk), Adjunkt *Johansen* (mundtlig Engelsk), Adjunkt *Ostenfeld* (mundtlig Tysk), Rektor *Kanaris Klein* (Fransk, Latin), Adjunkt *Gjødsebøl* (Oldtidskundskab), Adjunkt *Sarauw* (Historie), Adjunkt *Kruuse* (Naturfag).

B. Realeksamen.

Denne Eksamen blev bestaaet af:

1. *Knud Anker Søgaard Andersen* (Søn af afd. Forstander A.),
2. *Edith Mathilde Andersen* (Datter af afd. Bogholder A.),
3. *Agnete Sofie Bjerre-Madsen* (Datter af Murermester Bj.M.),
4. *Emil Karl Jørgen Brämer* (Søn af afd. Maskinist B., Vamdrup),
5. *Elisabeth Eliassen* (Datter af Fru Poulsen),
6. *Svend Gammelgaard* (Søn af Lærer G.),
7. *Ellinor Louise Hansen* (Datter af Redaktør E. H.),
8. *Henrik Harde Jeppesen* (Søn af Murermester J.),
9. *Mary Sofie Jørgensen* (Datter af Tømrer J.),
10. *Else Kathrine Skjøde Knudsen* (Datter af Cyklehandler K.),
11. *Anna Marie Kristine Kruuse* (Datter af Formand K.),
12. *Anna Johanne Lebech* (Datter af afd. Restauratør L.),
13. *Christen Nissen Lind* (Søn af Proprietær L., Skartved),
14. *Thøger Otterstrøm* (Søn af Adjunkt O.),
15. *Helge Quistgaard* (Søn af Lokomotivmester Q., Vamdrup).
16. *Alfred August Rosendahl* (Søn af Bogholder R.),
17. *Sigurd Armand Tjellesen Schmidt* (Søn af Typograf S.),

18. *Thorkild Henrik Schønfeldt* (Søn af Agent S.),
 19. *Hans Erik Brosbøll Wandall* (Søn af afd. Forstander W.).

De beskikkede Censorer var: Rektor *Bertelsen* (Dansk Stil), Rektor *Otto Madsen* (Engelsk Stil), Adjunkt *Nørregaard* (Dansk), Adjunkt *Johansen* (Engelsk), Adjunkt *Kruuse* (Geografi), Rektor *Christensen* (skriftlig Matematik), Overlærer *Petersen* (mundtlig Matematik).

C. Mellemskolens afsluttende Prøve.

Denne Eksamen blev bestaaet af:

I. Med Fransk.

1. *Ebba Brødsgaard* (Datter af Proprietær B., Jordbruggaard),
2. *Niels Herluf Eriksen* (Søn af Lærer E.),
3. *Christian Fensholt* (Søn af Købmand F.),
4. *Helga Sofie Gabe* (Datter af Læge G., Taps),
5. *Aage Holst Gregersen* (Søn af Filialbestyrer G.),
6. *Henny Hansen* (Datter af Klaverstemmer H.),
7. *Karen Sophie Holm* (Datter af Maler H.),
8. *Johannes Petersen Johansen* (Søn af Proprietær J., Taps),
9. *Ella Karen Lind Jørgensen* (Datter af Fru J.),
10. *Niels Kristian Kristensen* (Søn af Gaardejer K., Ferup),
11. *Ane Marie Kring* (Datter af Møller K., Jordrup),
12. *Astrid Elise Laage* (Datter af Apotheker L.),
13. *Niels Claudi Jensen Lindberg* (Søn af Maler L.),
14. *Poul Mogensen* (Søn af Forretningsfører M.),
15. *Gylling Mortensen* (Søn af Købmand M., Vamdrup),
16. *Ellen Mygind* (Datter af Lærer M., Taps),
17. *Knud Otterstrøm* (Søn af Adjunkt O.),
18. *Ib Tang Petersen* (Søn af Adjunkt T. P.),

19. *Ernst Robert Rauer* (Søn af Boelsmand R., Seest.)
20. *Adda Søerlie Sandagger* (Datter af Trafikass. S.)
21. *Carl Georg Schønfeldt* (Søn af Agent S.)
22. *Rigmor Tarp* (Datter af Ingeniør T.)
23. *Vibeke Thastum* (Datter af afd. Redaktør T.)
24. *Thorkil Oskar Wellendorf* (Søn af Skovrider W.,
Stenderupstrand).
25. *Ebba Wanting* (Datter af Trafikassistent W.)

II. Uden Fransk.

26. *Niels Agge* (Søn af Ingeniør A., Bramdrup).
27. *Eleonora Marie Bjerre-Madsen* (Datter af Murer-
mester Bj. M.)
28. *Aage Christensen* (Søn af Købmand A. D. Chr.)
29. *Elisabeth Clausen* (Datter af Proprietær C., Odense).
30. *Thora Maria Eriksen* (Datter af Købmand E.)
31. *Lilli Mathilde Frederiksen* (Datter af Urmager F.)
32. *Aage Richard Iversen* (Søn af Hestehandler I.)
33. *Carl Sandford Jensen* (Søn af Entreprenør J.)
34. *Kristoffer Juhl* (Søn af Proprietær J., S. Stenderup).
35. *Rasmus Juhl* (Søn af Proprietær J., Varmark).
36. *Jeppe Christian Bengaard Kjær* (Søn af Gaard
ejer K., Agtrup).
37. *Laurits Alfred Larssen* (Søn af Ølbrygger L.)
38. *Nis Ludvig Lind* (Søn af Proprietær L., Skartved).
39. *Else Helga Elenius Mikkelsen* (Datter af Direkt. M.)
40. *Rudolph Vilhelm Moe* (Søn af Pastor M., S. Bjert).
41. *Johan Meyer Nielsen Nøhr* (Søn af Handels-
rejsende N.)
42. *Knud Quistgaard* (Søn af Lokomotivmester Q.,
Vamdrup).
43. *Svend Aage Rodian* (Søn af Handelsrejsende R.)

De beskikkede Censorer var: Rektor *Bertelsen* (Dansk Stil), Rektor *Christensen* (Matematik og

Regning), Adjunkt Kruse (Geografi), Adjunkt, Dr. phil. *Mortensen* (Dansk), Overlærer *Petersen* (Matematik).

Desuden viste Fru *Kyster* Skolen den Velvilje at medvirke ved Bedømmelsen af Haandarbejde.

D. Tillægsprøver.

Tillægseksamen i Latin for Farmaceuter til almindelig Forberedelseseksamen er bestaaet af:

Carl Theodor Madsen (ug÷), *Frida Hvalsøe* (ug÷),
Otto Bollerup (g+).

Tillægsprøve i Fransk til Realeksamen af:

Karen Lauritsen (4).

Den for Medicinere fastsatte Tillægsprøve i Latin til Mellemskoleeksamen af: *Poul Nielsen* (6).

E. Skolens Aarsprøve.

Elevantallet ved Slutningen af Skoleaaret 1917—18 var 302, idet 13 Elever var indmeldte og 12 udmeldte efter Programmets Affattelse. Af disse mødte til Studentereksamen, Realeksamen og Mellemskoleeksamen 67. Ved Aarsprøven var 235 til Stede.

Af 2 G m.	Klasses	6 Elever opflyttedes	6
= 2 G nsp.	—	6	—
= 1 G m.	—	16	—
= 1 G nsp.	—	12	—
= 3 M a	—	21	—
= 3 M b	—	20	—
= 3 M c	—	17	—
= 2 M a	—	22	—
= 2 M b	—	23	—
= 2 M c	—	21	—
= 1 M a	—	22	—
= 1 M b	—	21	—
= 1 M c	—	28	—

Studentereksamen.

Eksaminander	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig Engelsk	Mundtlig Engelsk	Skriftlig Tysk	Mundtlig Tysk	Fransk	Latin	Oldtids- kundskab	Historie	Geografi og Naturhist.	Naturlære	Matematik	Orden med skr. Arb.	Kvotient	Legemsøvel- ser	Sang
1. Georg Ehrenskjöld..	4	4 6	5	4 6	3	4	5 4	4 4	5 5	5 5	6 5	5 5	5 5	4	4,61	5	»
2. Herbert Terndrup ..	4	4 6	5	5 4	3	4	5 4	4 4	5 4	5 5	5 5	4 5	4 5	6	4,57	5	6
3. Marius Thuesen	5	5 6	4	4 5	3	5	6 5	6 5	5 5	6 5	6 5	5 5	4 4	5	4,86	5	6
4. P. Toftgaard Hansen.	2	4 4	4	4 5	3	4	5 4	5 4	4 5	6 4	4 4	4 4	4 4	5	4,11	5	6
5. Karl Viuff	4	4 5	5	4 5	3	4	5 4	3 4	4 5	4 5	6 4	5 4	4 4	6	4,43	5	»

Den første af de to Karakterer i samme Fag er Aarskarakteren, den anden Eksamenskarakteren.

Hvor der i mundtlige Fag kun er een Karakter, er det Aarskarakteren.

Undervisningen i 1918—19.

Der har været undervist 657 (628) ugentlige Timer. Fagene har efter Normalplanen været fordelt mellem Lærerne paa følgende Maade, men Vikariatet, forårsaget ved Hr. Adjunkt *Børups* Bortgang, har medført adskillige Ændringer i Fordelingen.

<i>Rektor</i> : Latin i 3 G. s., Engelsk i 3 G. m., 2 G. s., 2 G. m., 1 G. s.	16 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Jessen</i> : Regning og Matemati- k i 3 G. s., 2 G. s., 1 G. s., R., 3 M. b., 3 M. c., 2 M. b. Fysik i R. 4 M. c.	30 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Nissen</i> : Dansk i 3 G., 2 G. s., 1 G. s., 4 M. a. Regning og Mate- matik i 4 M. b., 4 M. En Time Sang- tilsyn	24 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Thau</i> (Inspektion paa Lege- pladsen): Naturfag i 3 G. m., 2 G. m., 1 G. m., R. Naturhistorie i 3 M. a. Gymnastik i 2 M., 1 M. Sløjd i 4 M., 3 M. a.+b. Regning i 2 M. a., 2 M. c. Tegning i 4 M.	33 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Heeno</i> : Engelsk i R., 4 M. a., 3 M. a. Geometri i R. Regning og Matematik i 4 M. a., 1 M. b., 1 M. c. To Timer Sangtilsyn	33 Tm.
Hr. Adjunkt, Dr. phil. <i>Moth</i> : Oldtidskund- skab i 3 G., 2 G. s., 1 G. s. Historie i R., 4 M., 3 M., 2 M., 1 M. a., 1 M. c.	32 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Brusendorff</i> : Tysk i 3 G. s., 2 G. s., 1 G. s., 4 M. a., 4 M. b., 3 M. a., 2 M. c. Fransk i 4 M. Dansk i 3	

- M. a. 1 Time til Karakter- og Censur-
indskrivning 33 Tm.
- Frk. Adjunkt *Lund Jakobsen*: Fransk i 1
G. s. Haandgerning i 4 M., 3. M., 2
M. a.+b., 1 M. Tegning i 3 M., 2 M.
a.+b., 1 M. a., 1 M. c. Skrivning i 3
M., 2 M. a., 2 M. b., 1 M. a., 1 M. b.,
1 M. c. Religion i 1 M. b. 1 Time til
Karakter- og Censurindskrivning 31 Tm.
- Frk. Adjunkt *Thora Jacobsen*: Gymnastik
med Pigerne i G., R., 2 M. Engelsk i
4 M. b., 3 M. b. Geografi i 1 M.
Skrivning i 4 M. Haandgerning i 2 M. c.
1 Time til Karakter- og Censurindskriv-
ning 29 Tm.
- Hr. Adjunkt *Tang Petersen*: Historie i 3
G., 2 G. m., 1 G. m., 1 M. b. Latin i
2 G. s. Oldtidskundskab i 2 G. m., 1 G.
m. Dansk i 4 M. c., 4 M., 2 M. c. Re-
ligion i 2 M. c., 1 M. c. 33 Tm.
- Hr. Adjunkt *Vyff*: Engelsk i 3 G. s., 1
G. m., 4 M. c., 3 M. c., 2 M. c., 1 M.
a. Dansk i 2 M. a. Religion i 4 M.
Skrivning i 1 M. a. 33 Tm.
- Hr. Adjunkt *Otterstrøm*: Gymnastik i G.,
R., 4 M., 3 M. Sløjd i 3 M. c., 2 M.,
1 M. Naturhistorie i 4 M. c. 1 M.
Geografi i 3 M. a. Tegning i 1 M. b. 33 Tm.
- Hr. Adjunkt *Børup*: Fysik i 3 G. m., 1
G. m. 3 M. a. Naturfag i 3 G. s. Na-
turhistorie i 4 M. a., 4 M. b., 3 M. b.,
3 M. c. Geografi i 4 M. a., 4 M. b.,
3 M. b., 3 M. c. 33 Tm.
- Hr. Adjunkt *Galster*: Dansk i 2 G. m.,

Undervisningstimernes Fordeling paa de enkelte Fag.

1 M		2 M			3 M			4 M			R	1 G		2 G		3 G			
b	c	a	b	c	a	b	c	a	b	c		nsp	m	nsp	m	nsp	F	m	
2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	...	1	1	1	1	...	1	...	26
5	5	4	4	4	4	4	4	4(-+1)	4(-+1)	4(-+1)	4	4	4	4	4	...	4	...	76
6	6	5	5	5	4	4	4	4	4	4	5	5	1	5	1	5	..	1	80
...	...	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	2	4	2	4	..	2	49
...	<u>4-4</u>			[3]	3	3	3	3	...	3	...	26
...	5	..	5	..	4	14
...	1	1	1	1	...	1	...	5	
3	3	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	3	3	3	3	...	4	...	48
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	1	3	1	3	1	...	2	39
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		6	2	6	2	6	2	...	6
5	5	4	4	4	6	6	6	6(+1)	6(+1)	6(+1)	6	2	6	2	6	2	...	6	94
...	...	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	1	6	1	7	1	...	7	46
2	2	1	1	1	1	1	1	(1)	(1)	(1)	[3]	13+3	
1	1	1	1	1	1	1	1	(1)	(1)	(1)	10	
) (2)	(2)	(1)+[1]	(1)+[1]	(1)+[1]	[1]	[1]	[1]	Pigerne (1) Time				(1)	(1)	(1)	(1)	..	(1)	...	5+6
[3]	[3]	(3)	(3)	(3)	[3]	[3]	[3]	(3)	(3)	(3)	[4]	[4]	[4]	(4)	(4)	...	(4)	...	20+20
(2)	(2)	[2]	[2]	[2]	(2)	(2)	2	[2]	[2]	[2]	12+12
35	35	36	36	36	36	36	36	36	36	36	34	35	35	35	36	17	18	18	657 (628)

1 G. m., 4 M. b., 3 M. b., 3 M. c. Tysk i R., 4 M. c. Historie i 2 G. s., 1 G. s.	33 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Verner</i> : Fransk i 3 G., 2 G. m., 4 M. Latin i 1 G. s. Tysk i 3 G. m., 2 G. m., 1 G. m., 3 M. b., 3 M. c., 2 M. a., 2 M. b.....	33 Tm.
Adjunkt Fru <i>Mortensen</i> : Gymnastik i 4 M., 3 M., 1 M. Regning og Matematik i 4 M. c. Dansk i 2 M. b., 1 M. a. Fysik i 2 M. b., 2 M. c. Skrivning i R. Tegning i 2 M. c.....	33 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Misfeldt</i> : Regning og Matematik i 3 G. m., 2 G. m., 1 G. m., 3 M. a., 1 M. a., Fysik i 4 M. a. 4 M. b.	33 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Bøggild</i> : Fysik i 2 G. m., 3 M. b., 3 M. c., 2 M. a. Naturfag i 2 G. s., 1 G. s. Geografi i 4 M. c., 2 M. Naturhistorie i 2 M. 1 Time Sangtilsyn	33 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Kjørboe</i> : Fransk i 2 G. s., 1 G. m., R. Engelsk i 2 M. a., 2 M. b., 1 M. b., 1 M. c. To Timer Sangtilsyn	33 Tm.
Lærerinde Frk. <i>Varder</i> : Dansk i R., 1 M. Religion i 3 M., 2 M. a., 2 M. b., 1 M. a. Skrivning i 2 M. c.....	28 Tm.

Timelærere:

Hr. Pastor <i>Kjørboe</i> : Religion i G.....	5 Tm.
Fru <i>Hagerup</i> : Skrivning i 1 M. b., 1 M. c.	2 Tm.
Hr. Kantor <i>Lund</i> : Sang i hele Skolen ...	5 Tm.

Da Hr. Adjunkt *Børup* tog sin Afsked fra 1. August, og da hans Embede ikke kunde besættes af Mangel paa kvalificerede Ansøgere, overtoges hans Arbejde i Gymnasiet af d'Herrer *Bøggild* og *Misfeldt*, Timerne

i Mellemkolen væsentligt af Fru *Hagerup* og Hr. Lærer *Karl Lorenzen*. Begge disse har i Skoleaaret haft en Del Vikartimer. Frk. *Lund Jakobsens* Timer overtoges fra 13. Januar 1919 af Lærerinde Frk. *Diedrichsen*.

Oversigt over Aarets Arbejde.

Religion.

- 1 M. *Nic. Nielsens* Bibelhistorie: Forskellige Afsnit af det nye Testament. Nogle Salmer.
- 2 M. *Nic. Nielsens* Bibelhistorie: Forskellige Afsnit af det gamle og det nye Testament. *Christiane Lunds* Lærebog. Nogle Salmer.
- 3 M. *Nic. Nielsens* Bibelhistorie: Kirkehistorien. Nogle Salmer.
- 4 M. Træk fra Kirkens Historie i Oldtiden i Tilknytning til Læsning efter Apostlenes Gerninger og Johannes Evangeliet.
- 1 G. Læst i det nye Testament om Apostlene Peter, Johannes og Paulus.
- 2 G. Læst i det gamle Testament om Jakob, Samuel og David.
- 3 G. En Oversigt over Kirkens historiske Udvikling, meddelt i Foredrag og Eksamination.

Dansk.

- 1 M. *Cl. Clausen* og *Hansen*: Dansk Læsebog for Mellemkolen I med Udeladelser Sproglære efter *Nissens* Skema. En Diktat og Genfortælling om Ugen.
- 2 M. Læsning, Genfortælling, Ordforklaring og Sproglære efter *Cl. Clausen* og *Hansen*: Dansk Læsebog for Mellemkolen II. *Nissens* Skema. En Stil hver Uge.
- 3 M. *Clausen* og *Hansen*: Dansk Læsebog for Mellemkolen III Side 13—24, 26—40, 44—47, 67—76, 89—109, 187—204. *Christensen*: Svensk Læsebog Side 28—36. Ca. 20 Hjemmestile.
- 4 M. *Agerskov* og *Rørdam*: Dansk Læsebog, Side 64—70, 74—85, 128—149, 228—236, 280—281, 349—356. *Ida Falbe-Hansen*: Digte for danske Skolebørn Side 6—8, 20—21, 48—49, 56—59, 95—97, 99—107, 147—149. *Paludan-Müller*: Abels Død. *Hertz*: Sparekassen. *Christensen*: Svensk Læsebog Side 18—21, 65—71, 91—97. 25 Stile.

- R. Stykker af Litteraturbogen I og II, ca. 100 Sider. *Øhlenschläger*: Hakon Jarl. *Blicher*: Røverstuen og De tre Helligaftener. Ca. 25 Stile. Eksamensoppgivelser: Litteraturbogen I 46—51, 64—71, 197—201, 210—220, 233—244, 284—288, 306—310. II 18—29, 43—52, 134—139, 224—228, 231—237. *Blicher*: Røverstuen og De tre Helligaftener.
- 1 G. *Øhlenschläger*: Hakon Jarl. Noveller af *Bücher*. Stykker af *Falkenstjernes* Læsebog I—II. 25 Sider af *Bertelsens* oldnordiske Læsebog. Ca. 25 Sider af *Falbe-Hansen* og *Thyregod*: Svenske Forfattere. 15 Stile.
- 2 G. *Holberg*: Erasmus Montanus. *Wessel*: Kærlighed uden Strømper. Partier af *Ewald*: Fiskerne. Stykker af *Lindbæks* Læsebog. 40 Sider af *Bertelsens* Sproghistorie. Stykker af *Ida Falbe-Hansen*: Svenske Forfattere. 12 Stile.
- 3 G. *Øhlenschläger*: St. Hans Aften Spil samt 42 Sider af *Lindbæks* Læsebog. *Ronnings* Litteraturhistorie. Repetition. 8 Stile. *Eksamensoppgivelser*: Erasmus Montanus, Kærlighed uden Strømper, St. Hans Aften Spil, Hjortens Flugt. Litteraturhistorie fra *Holberg*. *Lindbæks* Læsebog: Side 52—55, 134—149, 160—182, 184—193, 217—226, 246—252, 317—325, 365—367, 377—387 (= 140 alm. Oktavsider). *Oldnordisk*: Bertelsens Bog Side 1—13. *Sproghistorie*: Bertelsens Bog Side 8—11, 26—32, 36—39, 41—44, 73—82 (19 Sider). *Svensk*: Ida Falbe-Hansen og Thyregods Svenske Forfattere Side 240—250, 365—370, 375—382 (= 42 alm. Oktavsider).

Engelsk.

- 1 M. *Jespersen* og *Saraun*: Begynderbog I. Nogle Sange efter Skolens Fonograf- og Grammfontekster.
- 2 M. *Jespersen* og *Saraun*: Begynderbog I samt 10 Sider af II. Nogle Sange og Eventyr efter Skolens Fonograf- og Grammfontekster.
- 3 M. Ca. 50 Sider af *Jespersens* Lærebog for Mellemskolens lavere Klasser. *Jespersens* lille Grammatik med Forbigaaelser. Diktat og Afskrivning.
- 4 M. 70 Sider af *Jespersens* Læsestykker med Øvelser samt Begynderbog II, en Del læst kursorisk. Nogle Grammfontekster. Diktat. *Jespersens* lille Grammatik. Til Eksamen opgiver 4 M. a.: Begynderbog II Side 113—121, Læsestykkerne Side 1—10, 28—33, 36—41, 44—49. 4 M. b. og c. opgiver: Begynderbog II Side 113—121. Læsestykkerne Side 28—56.
- R. *Jespersen*: Eng. Læsest. Side 151—179; Skolens Grammfontekster 50 Sider; *Bøgholm* og *Madsen*: Eng. Læsebog Side 1—35. Des-

- uden er der læst i de samme Bøger ca. 40 Sider kursorisk. 20 Hjemmestile foruden hyppig Stilskrivning paa Skolen. Til Eksamen opgives: *Jespersens Læsest.* Side 151—179, *Bøgholm og Madsens Læsebog* Sde 5—21, Grammfontekster Side 21, 69, 71—73, 91, Tillæg I Side 7—8, Tillæg II Side 1—4.
- 1 G. nsp. *Østerberg*: English Poems, Side 1—67. *Stigaard*: The Dickens Reader, Side 1—88. *Sweet*: A Primer of Spoken English. Ca. 30 Stile.
- 1 G. m. Et Uddrag paa ca. 30 Sider efter *Georg Bruun*: The Historical Reader Side 1—98. Grammfontekster, ca. 10 Sider.
- 2 G. nsp. *Georg Bruun*: The Historical Reader. *George Eliot*: Silas Marner. *Helweg-Møller*: Modern English Prose. Ca. 40 Stile.
- 2 G. m. Grammfontekster, ca. 40 Sider.
- 3 G. nsp. English Essays I Side 36—92. *Wershoven*: English School-life, ca. 40 Sider. *Helweg-Møller*: Modern English Prose. Grammfontekster, Side 103—114 og Tillæg II og III. 50 Stile. Til Eksamen opgives: The Historical Reader Side 168—220; *Dickens* Reader Side 88—134; *Shakespeare*: Merchant of Venice, Act III; *Østerberg*: English Poems Side 63—72, 123—136.
- 3 G. m. Grammfontekster, ca. 25 Sider. *Georg Bruun*: Modern English Plays, Side 1—53.

Tysk.

- 2 M. *Reincke*: Tysk Begynderbog, Side 90—ud. *Reincke*: Tysk Læsebog for Mellemkolen Side 1—11, 63—77. *Kaper*: Tyske Stiløvelser for Almueskoler ca. 10 Sider. *Kapers* Grammatik.
- 3 M. *Reincke*: Tysk Læsebog for Mellemkolen Side 92—143. *Kaper*: Tyske Stiløvelser for Almueskolen ca. 10 Sider. *Kapers* Grammatik
- 4 M. *Reincke*: Tysk Læsebog for Mellemkolen S. 144—181. Ekstemporalt: Samme Bog ca. 20 Sider. *Kaper*: Tyske Stiløvelser for Almueskoler ca. 10 S. *Kapers* Grammatik. Til Eksamen opgives S. 144—181.
- R. *Ingerslev og Vibæk*: Tysk III for Realklassen Side 1—5, 26—66, 88—97, 128—129, 130—133, 140—141, 142, 149, 150—151. *Kaper*: Tyske Stiløvelser for de højere Klasser. *Kaper*: Tysk Grammatik. Det i Læsebogen læste opgives til Eksamen.
- 1 G. nsp. *Ingerslev og Vibæk*: Deutschland II Side 1—14, 51—66, 160—175. *Lyon*: Deutsche Gedichte Side 39—41, 65—67, 84, 95, 102—106, 111—122, ca. 30 Sider. 1 Hjemmestil hver Uge. Ekstemporalt: Hauff: Märchen, Side 190—230, ca. 40 Sider.
- 1 G. m. *Ingerslev og Vibæk*: Deutschland II Side 51—66, 104—130, 160—175, 233—253. Litteraturhistorie: Befrielseskrigenes Tid.

- 2 G. nsp. *Schiller*: Wilhelm Tell (Halvdelen hjemmelæst). *Ingerslev og Vibæk*: Deutschland II ca. 60 Sider (25 Sider hjemmelæst). *Lyon*: Deutsche Gedichte (1912), Side 90—95, 102—106, 111—122. *Sudermann*: Frau Sorge ca. 60 Sider (ekstemporal). 1 Hjemmestil hver Uge.
- 2 G. m. *Schiller*: Wilhelm Tell, Litteraturhistorie: Schiller.
- 3 G. nsp. *Goethe*: Faust (Østergaard). *Ingerslev og Vibæk II*: Side 95—104. *Andersen og Christensen*: Den tyske Litteraturs Historie. *Hauff*: Märchen: Das kalte Herz. Ekstemporal: *Sudermann*: Frau Sorge ca. 150 Sider. 1 Hjemmestil hver Uge. Til Eksamen opgives: Faust Side 29—42, 49—74, 88—120. Wilhelm Tell III—IV. Deutschland II Side 95—104, 130—132 Litteraturhistorie. *Hauff*: Märchen Side 215—37, 305—310
- 3 G. m. *Østergaard*: Tyske Digte Side 3—30, 34—68, 102—106, 106—112. *Ingerslev og Vibæk*: Deutschland II Side 70—78. Litteraturhistorie: Goethe, Heine og Uhland. Eksamenspensum er *Schiller*: Wilhelm Tell III, *Østergaard*: Tyske Digte S. 3—30, 34—53, 106—112, *Ingerslev og Vibæk*: Deutschland II, S. 78—87, 146—151.

Fransk.

- 4 M. *Henrik Madsen*: Fransk Læsebog for ældre Begyndere Side 1—42. Til Eksamen opgives: Side 18—42. *Henrik Madsens* Grammatik: Hovedpunkterne.
- R. *Henrik Madsen*: Fransk Læsebog for ældre Begyndere I (Femte Oplag) Side 60—73, 81—83, 85—90, 92—100, 143—152. Til Eksamen opgives: 62—73, 81—83, 85—86, 87—90, 92—100, 143—152.
- 1 G. *Henrik Madsen*: Fransk Læsebog for ældre Begyndere I (Femte Oplag) Side 62—77, 85—90, 92—100. *Kunning og Kaper*: Franske Læsestykker Side 83—91, 104—115, 125—127. *Henrik Madsen*: Grammatik.
- 2 G. *Kunning og Kaper*: Franske Læsestykker Side 83—91, 104—115, 121—127. *Mikkelsen*: Franske Læsestykker Side 1—51. Kursorisk. *Malot*: Sans Famille. *Henrik Madsens* Grammatik.
- 3 G. *Mikkelsen*: Franske Læsestykker Side 101—154. *Kunning og Kaper*: Franske Læsestykker 127—133, 164—212. Kursorisk: *Malot*: Sans Famille. *Henrik Madsens* Grammatik.

Latin.

- 1 G. *Mikkelsen*: Latinsk Læsebog, Side 1—45.
- 2 G. *Cortsen* I Side 21—58, II Side 18—40, 53—65.
- 3 G. *Gertz*: Latinske Forfattere fra Middelalderen, Side 1—5, 17—28,

46—60. *Cortsens* latinske Læsebog II Side 41—44. Til Eksamen opgives: *Cortsens* Bøger, I Side 16—42, 59—62, 69—75, II Side 1—17.

Oldtidskundskab.

- 1 G. *Iliaden* I, V og VI. *Herodot* ved Hude, 3. Hæfte. *Sechers* Mythologi.
- 2 G. *Aischylos*: Agamemnon ved Niels Møller. *Sophokles*: Antigone ved Thor Lange. *Sokrates*: Forsvarstale ved Gertz. *Sechers* Kunsthistorie.
- 3 G. *Tacitus* i Udvalg ved *Cortsen*. Til Eksamen opgives: *Iliaden* I, V, VI fra 237 ud. *Aischylos*: Agamemnon. *Sokrates* Forsvarstale. *Herodot*, 3. H, Side 1—47. *Tacitus* ved *Cortzen* paa de første 8 Sider nær.

Historie.

- 1 M. *Ejler Møller*: Verdenshistorie for Mellemkolen forfra til Middelalderen.
- 2 M. Samme Bog fra Korstogstiden til Valdemar Atterdag.
- 3 M. Samme Bog fra Reformationstiden til Huset Tudor.
- 4 M. Samme Bog fra 1789 Bogen ud. Hovedpunkterne af Samfundslæren er meddelte mundtligt. Til Eksamen opgives: Fra Wienerkongressen Bogen ud.
- R. *P. Munch*: Revolutionen og Napoleon *P. Munch*: Mindre Lærebog i Samfundskundskab med Forbigaaelse af det mindre vigtige.
- 1 G. *P. Munch*: Lærebog i Verdenshistorie I og II (3. Udg. Oldtiden og Middelalderen). *Joh. Ottosen*: Lærebog i Nordens Historie, til 1523.
- 2 G. *P. Munch*: Lærebog i Verdenshistorie III (3. Udg. Den nyere Tid). *Joh. Ottosen*: Lærebog i Nordens Historie 1523—1814. *P. Munch*: Samfundskundskab: Stats- og Kommunestyre og Samfundets økonomiske Liv.
- 3 G. *P. Munch*: Lærebog i Verdenshistorie IV. *Joh. Ottosen*: Lærebog i Nordens Historie, fra 1814 Bogen ud. Som Speciale er læst: Danmark 1830—1848 med *P. Munch*: Det danske Folks politiske og nationale Gennembrud 1830—1848 som Grundrids. Til Eksamen opgives foruden det i denne Klasse læste: Norden 1797 (Sverrig 1792) til 1814 efter *Ottosens* Lærebog og af *P. Munch*: Samfundskundskab i Stats- og Kommunestyre samt Samfundets økonomiske Liv.

Geografi.

- 1 M. *C. C. Christensen*: Geografi for Mellemkolen I til Middelhavet.
- 2 M. *C. C. Christensen*: Geografi for Mellemkolen: Middelhavet, Syd-europa og Asien.

- 3 M. C. C. Christensen: Geografi for Mellemkolen II: Afrika, Australien, Nordamerika, Solsystemet og Havet.
 - 4 M. C. C. Christensen: Geografi for Mellemkolen II. Danmark og Skandinavien.
- R. P. Andersen og Vahl: Geografiske Hefter for Realklassen II: »De forenede Stater i Nordamerika« og I: »Almindelig Geografi« til Side 49.

Naturhistorie.

- 1 M. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemkolen I (Side 1—76). Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemkolen, Hefte I. Benyttet Rasmussen og Simonsen: Lille Flora.
 - 2 M. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemkolen I (Side 76—ud). Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemkolen II. Benyttet Rasmussen og Simonsen: Lille Flora.
 - 3 M. Balslev og Andersen: Zoologi for Mellemkolen II (Fra Sommerfugle til Oversigt over Dyreriget). Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemkolen III. Samme; Organisk Kemi.
 - 4 M. Arnold Møller: Sundhedslære til Skolebrug. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemkolen IV. Benyttet Rasmussen og Simonsen: Lille Flora.
- R. Carl Christensen: Botanik for Realklassen, 2. Afsnit. V. Balslev og P. Andersen: Zoologi for Realklassen til Side 47.

Naturalære.

- 2 M. Rasmussen og Simonsen: Fysik for Mellemkolen I til Magnetisme. Samme: Uorganisk Kemi for Mellemkolen til Metaller.
 - 3 M. Rasmussen og Simonsen: Fysik for Mellemkolen I fra Magnetisme—Bogen ud og II til Lyden.
 - 4 M. Rasmussen og Simonsen: Fysik II, Elektricitet og Energi. Sammes Kemi fra Syrer til Kisel.
- R. Sundorph: Fysik for Realklassen: Hefte II og IV med Udeladelse af Elektrisk Belysning og Lampernes Anbringelse.
- 1 G. m. Barnwater: Varmelære. Samme: Astronomi til Side 106. Jul Petersen: Kemi for Gymnasiet til Side 59.
 - 2 G. m. Sundorph: Elektricitetslære til Side 115. Ellinger: Lærebog om Lyset. Jul. Petersen: Kemi for Gymnasiet fra Side 59—98.
 - 3 G. m. Kemi: Jul. Petersen: Kemi fra Side 109—Bogen ud. Fysik: Sundorph: Mekanisk Fysik. Barnwater: Astronomi II. Del. Fys. Øvelser. — Repetition. — Til Eksamen opgives: Mekanisk Fysik (undt. Berøringskræfter), Varmelære (Smeltning og Udvildelse), Astronomi (hele Bogen) samt Kemi fra Metaller—Bogen ud.

Naturfag i Gymnasiet.

- 1 G. nsp. *Heegaard, Vahl og Krogh*: Naturkundskab for Gymnasiet I. Side 48—167.
- 1 G. m. *Vahl*: Geografi Side 1—158. *Kristen Simonsen*: Biologi 1—23.
- 2 G. nsp. *Krogh*: Fysiologi.
- 2 G. m. *A. Krogh*: Menneskets Fysiologi. *Kristen Simonsen*: Biologi Side 28—36 og 46—64.
- 3 G. nsp. *Heegaard, Vahl og Krogh*: Naturkundskab for Gymnasiet. Nysproglig Linje fra Danmarks Geologi—Bogen ud. Til Eksamen opgives: Astronomi, Mineralogi og hist. Geologi.
- 3 G. m. *Vahl*: Geografi 158—255. *Andersen og Vahl*: De forenede Stater i Nordamerika. Repetition. Til Eksamen opgives: *Vahl*: Geografi Side 1—137.

Regning og Matematik.

- 1 M. De fire Regningsarter i Brøk efter *Pedersen og Rottings* Regnebog I.
 - 2 M. *Pedersen og Rottings* Regnebog I (§ 10—Bogen ud). Dr. C. *Hansens* Lærebog i Aritmetik (§ 1—22). Sammes Geometri (§ 1—59). Ca. 30 Hjemmeopgaver.
 - 3 M. *Pedersen og Rottings* Regnebog II til § 6 (dog ikke Veksler). C. *Hansens* Aritmetik fra § 22 til § 58. Sammes Geometri fra § 59 til § 96. Ca. 40 Hjemmeopgaver.
 - 4 M. *Pedersen og Rottings* Regnebog II fra § 6 Bogen ud (undtagen tilbagegaaende Procentregning og Veksler). C. *Hansens* Aritmetik Kap. 9, 10, 12, 13. Sammes Plangeometri fra Kap. 11 Bogen ud. Ca. 60 Hjemmeopgaver.
- R. C. *Hansens* Lærebøger i Aritmetik og Geometri for det sproglige Gymnasium (med adskillige Forbigaaelser, saaledes Ligninger af højere Grad, der kan løses som kvadratiske, symmetriske Ligninger, Differens- og Kvotientrækker). *Cronfelt og Nielsen*: Regnebog for Realklassen. Ca. 70 Hjemmeopgaver.
- 1 G. nsp. *Bonnesens* Matematik: Kap. 3, 4, 5, 6, 9 og 10 med Forbigaaelser.
 - 1 G. m. Dr. C. *Hansens* Lærebøger i Aritmetik, Geometri samt Trigonometri for det mat. Gymn. (sidstnævnte Bog kun til Trekantens nærmere Bestemmelse) Ca. 100 Hjemmeopgaver.
 - 2 G. nsp. *Bonnesens* Matematik: Kap. 8, 9, 10, 11, 12.
 - 2 G. m. Dr. C. *Hansens* Lærebøger for det mat. Gymn.: Tillæg til Algebraen (undtagen Permutationer og Kombinationer), Trigonono-

metrien (fra trig. Lign. og ud), Analytisk Geometri (til Ellipse og Hyperbel) samt Differential- og Integralregning (til det best. Integral). Ca. 100 Hjemmeopgaver.

- 3 G. nsp. *Bonnesens Matematik*: Kap. 7, 8 og 13. Repetition. Til Eksamen opgives (Anordning $\frac{1}{12}$ 1906): Aritmetik og Algebra: Stk. 6, 7, 8. Geometri: Stk. 3, 5, 6.
- 3 G. m. Dr. C. *Hansens* Differential- og Integralregning (fra det best. Integral og ud). Sammes Analytisk Geometri (fra Ellipsen og ud) samt Dr. C. *Juels* elementære Stereometri (hele Bogen). Repetition. Ca. 100 Hjemmeopgaver. Til Eksamen opgives: Aritmetik (Stk. 6—10 samt 13). Stereometri (Stk. 5 og 6). Analytisk Geometri, Differential- og Integralregning.

Skrivning.

Louise Stremmes Skriveøvelser og Skrivebøger er benyttede.

Tegning.

Fremadskridende Øvelser efter Modeller.

Sang.

Undervisningen er fremmet efter Reglementet.

Gymnastik.

Undervisningen er fremmet efter Reglementet. Der er lagt Vægt paa Boldspil og Friluftøvelser.

Kvindeligt Haandarbejde.

Undervisningen er fremmet efter Reglementet.

Sløjd.

Aksel Mikkelsens System med stærkt Hensyn til det praktiske Livs Krav. Bejtsning og Maling.

Eleverne.

Elevtallet, som umiddelbart efter Sommerferien var 330, er nu (11. Marts 1919) 324, idet der i den mellemliggende Tid er optaget 4 og udgaaet 10.

Hvorledes Elevtallet har vekslet i Aarets Løb, ses af følgende

OVERSIGT

	Afgang	Tilgang	Elevtal
Tallet af Elever ved Programmets Udstedelse 1918.....			301
Indmeldt efter Programmets Udstedelse 1919.....		13	
Udgaet efter Programmet 1918 og før Aarsprøven.....	12		
Udgaet efter Afgangs- og Aarsprøven 1918.....	49		
Tilgang ved Optagelsesprøverne.....		77	
Senere optaget.....		4	
Afgang i Skoleaaret.....	10		
Nuværende Elevtal.....			324

Efter Forældrenes Livsstillinger fordeler Eleverne sig paa følgende Maade: 51 er Børn af Landbrugere, 88 af Handlende, 73 af Embedsmænd og Bestillingsmænd, 65 af Haandværkere, 47 af Forældre i andre Livsstillinger. Af de 324 Elever er 212 Drengene, 112 Piger.

I efterfølgende Fortegnelse er Eleverne anførte klassevis i Bogstavorden. Hjemsted nævnes kun, naar Forældrene (Værgerne) er bosatte udenfor Kolding By og Landsogn.

3 Gymnasieklasse, m. (6 Elever).

1. Gudrun Søgaard Andersen. Afd. Forstander A.
2. Arne Nielsen. Stukkatør N.
3. Poul Nielsen. Herredsfoged N.
4. Ejnar Lassen Schmidt Sognefoged S., Ødis.
5. Alfred Viuff. Sagfører V.
6. Ejnar Ørkild. Læge Ø.

3 Gymnasieklasse, nspr. (6 Elever).

7. Niels Peter Bogh. Fhv. Gaardejer B.
8. Svend Frost-Hansen. Boghandler H.
9. Vincens Grandjean. Stamhusbesidder G., Falster.
10. Otto Mygind. Lærer M., Taps.
11. Anne Sofie Rosenstand. Magister R., København.
12. Niels Wanting. Trafikassistent W.

2 Gymnasieklasse m. (13 Elever).

13. Johannes Bramsen. Proprietær B., S. Bjert
14. Kaj Brødsgaard. Proprietær B., Jordrupgaard.
15. Hans O. Eriksen. Sagfører E.
16. Holger Gundesen. Ekspedient G.
17. Eline Hansen. Rentier H., Seest.
18. Alfred Jessing. Detaillist J.
19. Anders Kehlet. Savværksejer K., Agtrup.
20. Henning Kyster. Skomagermester K.
21. Ejnar Matthiesen. Pastor M., Vamdrup.
22. Robert Mikkelsen. Direktør M.
23. Niels K. Nielsen. Postbud N.
24. Peter Schmidt. Kreaturhandler S.
25. Knud Thorup. Læge T.

2 Gymnasieklasse, nspr. (11 Elever).

26. Karen Amdisen. Trafikassistent A.
27. Else Ellerbek. Postkontrollør E.

28. Margrethe Fledelius. Pastor F.
29. Mogens Frederiksen. Dyrlæge F., Taulov.
30. Johann E. Gabe. Læge G., Taps.
31. Valborg Hansen. Afd. Bagermester H.
32. Lydia Jensen. Arbejdsmand J.
33. Peter Kristiansen. Grænsegendarm K., Ødis-
Bramdrup.
34. Elisabeth Krohn. Grosserer K., Bramdrup.
35. Erik Rasmussen. Afd. Forretningsfører R.
36. Viggo Schmidt. Afd. Købmand S.

1 Gymnasieklasse m. (13 Elever).

37. Mogens A. Frost. Herredsfoged F., Holsted.
38. Otto Jensen. Gaardejer J., Ødis-Bramdrup.
39. Johannes Johansen. Propr. J., Taps.
40. Georg Juul Knudsen. Murermester K.
41. Anton Kofod-Jensen. Dyrlæge K.-J., Vonsild.
42. Niels Kristensen. Gaardejer K., Ferup.
43. Christiane Lautrup. Proprietær L., Brørup.
44. Claudi Lindberg. Maler L.
45. Tage Mikkelsen. Broder til Nr. 22.
46. Gylling Mortensen. Købmand M., Vamdrup.
47. Knud Otterstrøm. Adjunkt O., Bramdrup.
48. Knud Quistgaard. Lokomotivmester Q., Vamdrup.
49. Morten Hviid, Møller H., Sjølund.

1 Gymnasieklasse, nspr. (12 Elever).

50. Peter Beck. Gaardejer B., Junkershof.
51. Arne Brusendorff. Adjunkt B.
52. Ellen Buemann. Bestyrer B.
53. Niels H. Eriksen. Lærer E.
54. Helga Gabe. Søster til Nr. 30.
55. Henny Hansen. Klaverstemmer H.
56. Marie Louise Kolding. Grosserer K.

57. Else Mikkelsen. Søster til Nr. 22 og 45.
58. Ellen Lund Petersen. Direktør L. P.
59. Ib Tang Petersen. Adjunkt T. P.
60. Rigmor Tarp. Ingeniør T.
61. Vibeke Thastum. Afd. Redaktør T.

Realklassen (19 Elever).

62. Niels Agge. Ingeniør A., Bramdrup.
63. Ingrid Andersen. Apoteker A.
64. Eleonora Bjerre-Madsen. Muremester Bj. M.
65. Ruth Branth. Afd. Pastor B.
66. Aage Christensen. Købmand A. D. C.
67. Christian Fensholt. Købmand F.
68. Lilli Frederiksen. Urmager F.
69. Aage Gregersen. Filialbestyrer G.
70. Johannes Hirth. Apoteker H., Skive.
71. Karen Holm. Maler H.
72. Kristoffer Juhl. Proprietær J., S, Stenderup.
73. Rasmus Juhl. Proprietær J., Varmark.
74. Astrid Laage. Apoteker L.
75. Alfred Larsen. Ølbrygger L.
76. Nis L. Lind. Proprietær L., Skartved.
77. Ellen Mygind. Søster til Nr. 10.
78. Ernst Rauer. Boelsmand R., Seest.
79. Carl G. Schönfeldt. Agent S.
80. Ebba Wanting. Søster til Nr. 12.

4 M. a. (17 Elever).

81. Ove Ahn. Kontorist A.
82. Johanne Bramsen, Værkfører B.
83. Holger Brødsgaard. Broder til Nr. 14.
84. Inger Clausen. Lærer C.
85. Bruno Clement. Former C.
86. Rudolf Frederiksen. Broder til Nr. 68.

87. Jens Fuglsang. Arbejdsmand F.
88. Carl Hansen. Proprietær F. H., S. Stenderup.
89. Theodor Jorsal. Godsejer J., Fredericia.
90. Otto Jessing. Broder til Nr. 18.
91. Elif Kraul. Afd. Slagtermester K.
92. Viggo Lauritsen. Afd. Lærer L.
93. Erik Lundgren. Hotelejer L.
94. Vagn Mouridsen. Pastor M., Lejrskov.
95. Skjold Neckelmann. Mægler N.
96. Betty Schmidt. Arkitekt S., Bramdrup.
97. Karl J. Schmidt. Bankkasserer S.

4 M. b. (18 Elever).

98. Christine Andersen. Afd. Bogholder A.
99. Esther Bramsen. Adopt. af Frøken B.
100. Ejnar Christensen. Broder til Nr. 66.
101. Henry Christiansen. Ekspedient C., S. Bjert.
102. Marie Fledelius. Søster til Nr. 28.
103. Ellen Frederiksen. Søster til Nr. 29.
104. Else Hansen. Maskinmester H.
105. Aage R. Iversen. Hestehandler I.
106. Vilhelm Iversen. Bogholder I.
107. Helfred Jepsen. Portør J.
108. Carl G. Johansen. Broder til Nr. 39.
109. Gudrun Misfeldt. Adjunkt M.
110. Esther Rosenstand. Søster til Nr. 11.
111. Anna Refsgaard. Gaardejer R., Drejens.
112. Anton Refsgaard. Broder til Nr. 111.
113. Ingeborg Sørensen. Tømrermester S.
114. Ejnar Thorning. Proprietær T., N. Bjert.
115. Vilhelm Sørensen. Afd. Fabrikant S.

4 M. c. (15 Elever).

116. Svend Andersen. Broder til Nr. 63.

117. Ellen Biering. Provst B., S. Stenderup.
118. Erik Eriksen. Broder til Nr. 15.
119. Svend Trøst Gregersen. Broder til Nr. 69.
120. Erik Hansen. Drejermester H.
121. Robert Jepsen. Broder til Nr. 107.
122. Paul Juhl. Afd. Proprietær J., Binderup.
123. Axel Kolding. Broder til Nr. 56.
124. Marie Lindberg. Søster til Nr. 44.
125. Helge Fog Nielsen, Pastor F. N., Hejls.
126. Noe Tang Petersen. Broder til Nr. 59.
127. Jørgen Raffnsøe, Proprietær R., S. Stenderup.
128. Svend Raffnsøe, Folketingsmand R., Aastorp.
129. Jens Ravn. Forstander R., Hejls.
130. Lejf Ørkild. Broder til Nr. 6.

3 M. a. (21 Elever).

131. Arnold Søgaard Andersen. Broder til Nr. 1.
132. Kaj Andersen, Købmand A.
133. Margrethe Biering. Søster til Nr. 117.
134. Henry Buhl. Gaardejer B., N. Bjert.
135. Ester Busch. Hestehandler B.
136. Preben Genefke, Afdelingschef G.
137. Erik Jorsal, Broder til Nr. 89.
138. Jens P. Hansen. Portør H.
139. Ellen M. Jensen, Entreprenør J.
140. Mark Jensen. Broder til Nr. 139.
141. Olaf Jensen. Isenkræmmer J.
142. Kaja Jørgensen, Fiskeeksportør J.
143. J. E. Kofod-Jensen. Broder til Nr. 41.
144. Ingrid Krarup, Postkontrollør K., Tved.
145. Agnete Lebech. Afd. Restauratør L.
146. Kjeld Misfeldt. Broder til Nr. 109.
147. Poul Lund Petersen. Direktør L. P.
148. Ingolf Rørdam. Pastor R., Eltang.

149. Richard Schibler. Røgmand S.
 150. Margrethe Stavener. Repræsentant S.
 151. Tyge Thygesen. Proprietær T., Dalbygaard

3 M. b. (19 Elever).

152. Otto Bentzen. Lærer B.
 153. Helge Boesen. Konditor B.
 154. Svend Dyhr. Skræddermester D.
 155. Helge Egsgaard. Modelsnedker E.
 156. Knud Eriksen. Broder til Nr. 53.
 157. Svend From. Detaillist F.
 158. Aage Hansen. Rentier H.
 159. Carlo Jensen. Bestyrer J.
 160. Dora Jensen. Snedker J.
 161. Edith Jørgensen. Arbejdsmand J.
 162. Ellen Møller. Stationsforstander M., Eltang.
 163. Svend A. Møller. Assuranceagent M.
 164. Marie Nicolajsen. Skræddermester N.
 165. Edith Nielsen. Købmand N.
 166. Anker Pedersen. Banemester P.
 167. Karl Pedersen. Broder til Nr. 166.
 168. Gustav Schousboe. Proprietær S., S. Bjert.
 169. Karl Troest. Købmand T., Vamdrup.
 170. Agnes Wanting. Søster til Nr. 12 og 80.

3 M. c. (23 Elever).

171. Carl H. Andersen. Toldassistent A.
 172. Peter Baun. Afd. Gaardejer B., Taps.
 173. Frida Boesen. Farver B.
 174. Astrid Christensen. Søster til Nr. 66 og 100.
 175. Laurits Christensen. Gaardejer C., Skanderup.
 176. Carl Clausen. Fabrikant C., Bramdrup.
 177. Oskar Dodt. Grosserer D., Haderslev.
 178. Marius Eilersen. Rentier E.

179. Carl E. Gabe. Broder til Nr. 30 og 54.
180. Eilif Gundersen. Broder til Nr. 16.
181. Jørgen Jacobsen. Toldofficiant J., Kjær Mølle.
182. Harriet Jensen. Gasværksbestyrer J.
183. Adda Madsen. Handelsrejsende M.
184. Hans Nicolajsen. Broder til Nr. 164.
185. Karen Nøhr. Handelsrejsende N.
186. Charite Rosenstand. Søster til Nr. 11 og 110.
187. Christian Sandager. Proprietær S.
188. Harald Schultz. Købmand S.
189. Oskar Sparrevohn. Maskinmester S.
190. Andreas Sørensen. Vejer S.
191. Edelhardt Sørensen. Portør S.
192. Else Thorup. Søster til Nr. 25.
193. Eva Ørkild. Søster til Nr. 6 og 130.

2 M. a. (21 Elever).

194. Jens C. Andersen. Fru S. A.
195. François d'Auchamp. Proprietær d'A., Vonsild.
196. Marguerite d'Auchamp. Søster til Nr. 195.
197. Bertel Berner. Kontorchef B., København.
198. Oscar Bjerregaard. Handelsmand B.
199. Carl Eliassen. Filialbestyrer E.
200. Esther Rosendahl Hansen. Portør H.
201. Rudolf Helms. Inspektør H.
202. Albert Høwinghoff-Petersen. Direktør H. & P.
203. Gerda Larsen. Snedker L.
204. Anker Lauritsen. Broder til Nr. 92.
205. Inger Mouritsen. Strikker M.
206. Marie Nendel. Snedker N.
207. Viggo Nielsen. Repræsentant N.
208. Niels O. Pedersen. Afd. Forretningsfører P.
209. Katrine Petersen. Afd. Gaardejer P., Harte.
210. Niels Chr. Stenderup. Grosserer Chr. S.

- 211. Mogens Thau. Adjunkt T.
- 212. Erik Winther. Læge W., Aagaard.
- 213. Knud Winther. Broder til Nr. 212.
- 214. Emil Wulff. Afd. Apoteker W.

2 M. b. (24 Elever).

- 215. Kaj Bruhn. Proprietær B., S. Stenderup.
- 216. Ove Bruhn. Broder til Nr. 215.
- 217. Peter Fischer-Nielsen. Købmand N.
- 218. Valborg Hornhaver. Maskinmester H., Bramdrup.
- 219. Svend A. Hansen. Lokomotivfører H.
- 220. Børge Hyttel. Handelsrejsende H.
- 221. Ketty Jensen. Købmand J.
- 222. Dagny Jepsen. Søster til Nr. 107 og 121.
- 223. Marie Cathrine Johansen. Søster til Nr. 39 og 108.
- 224. Harald Jochumsen. Gaardejer J.
- 225. Erling Køster. Lærer K.
- 226. Justa Larsen. Portør L.
- 227. Aage Lind. Proprietær L., Dalby.
- 228. Rigmor Møller. Søster til Nr. 163.
- 229. Martin Nielsen. Vaskeriejer N.
- 230. Valborg Nielsen. Støbemester N.
- 231. Christian Petersen. Snedkermester P.
- 232. Erik Schultz Petersen. Fhv. Proprietær S. P.
- 233. Finn Tang Petersen. Broder til Nr. 59 og 126.
- 234. Helga Petersen. Murer P.
- 235. Agnete Rosenstand. Søster til Nr. 11, 110 og 186.
- 236. Benno Schultz. Broder til Nr. 188.
- 237. Erik Schultz. Broder til Nr. 188 og 236.
- 238. Kristian Transbøl. Lærer T.

2 M. c. (23 Elever).

- 239. Helge Søgaard Andersen. Broder til Nr. 1 og 131.
- 240. Axel Andersen. Broder til Nr. 63 og 116.

241. Johannes Andersen. Konfektmester A.
242. Gerda Brems. Maskinfabrikant B.
243. Hans Duus. Garver D.
244. Mogens Ellerbek. Broder til Nr. 27.
245. Erik Fledelius. Broder til Nr. 28 og 102.
246. Franciska Frederiksen. Søster til Nr. 68 og 86.
247. Poul Grønbek. Postekspedient G.
248. Eduard Hansen. Bødker H.
249. Thora Hansen. Støbemester J.
250. Christian Iversen. Sukkerkoger I.
251. Margrete Kjær. Overlærer K.
252. Lothar Levison. Gartner L.
253. William Nicolajsen. Købmand N.
254. Sigfred Nielsen. Bogholder N.
255. Niels Nyboe. Proprietær N.
256. Eva Petersen. Snedker P.
257. Aage Petersen. Bogholder P.
258. Gunnar Thomsen. Fabriksbestyrer T.
259. Christian Top, Fhv. Gaardejer T., Bramdrup.
260. Gudrun Zwergius. Købmand Z.
261. Marie Uldall. Agent U.

1 M. a. (25 Elever),

262. Gerda Boesen. Søster til Nr. 173.
263. Sofie Bronéer. Chokoladearbejder B.
264. Viggo Cramer. Afd. Skovfoged C., S. Stenderup.
265. Helga Christensen. Karetmager C.
266. Margrete Dodt. Søster til Nr. 177.
267. Karl Dall. Gaardejer D., Ødis-Bramdrup.
268. Ejnar Fledelius. Broder til Nr. 28, 102 og 245.
269. Anna Hansen. Teglværksforpagter H.
270. Eva Rønholt Hansen. Søster til Nr. 31.
271. Ellen Holm, Proprietær H., Vonsild.
272. Gerda Jensen. Tømrer J.

273. Ingrid Johansen. Søster til Nr. 39, 108 og 223.
 274. Doris Jørgensen. Montør J.
 275. Axel Knudsen. Afd. Cyklehandler K.
 276. Asta Kragh. Lærer K.
 277. Ove Lund. Maler L.
 278. Niels Nielsen. Gæstgiver N.
 279. Dagmar Nissen. Arbejdsmand N.
 280. Knud Petersen, Ølhandler P.
 281. Marie Raffnsøe. Proprietær R., Sjølund.
 282. Jens Ravn. Fabrikant R.
 283. Niels Ravn. Broder til Nr. 282.
 284. Hans Rudbeck. Furagehandler R.
 285. Anna Sandager. Søster til Nr. 187.
 286. Helga Schmidt. Arbejdsmand S.

1 M. b. (19 Elever).

287. Rasmus Andersen. Muremester A.
 288. Else Christiansen. Vognmand C.
 289. Victor Christiansen. Skibsfører C.
 290. Erik Clausen. Broder til Nr. 84.
 291. Emil Damm. Restauratør D.
 292. Anna Gabe. Søster til Nr. 30, 54 og 179.
 293. Elna Hansen. Maskinmester H.
 294. Hedda Hansen. Mælkehandlerske Marie Petersen.
 295. Willy Jensen. Boliginspektør J.
 296. Ove Jeppesen. Muremester J.
 297. Elisa Jørgensen. Arkitekt J.
 298. Johannes Juul Knudsen. Broder til Nr. 40.
 299. Albert Nielsen. Maskinfabrikant N.
 300. Lauritz Rickard Nielsen. Broder til Nr. 299.
 301. Edla Petersen. Arbejdsmand P.
 302. Elly Petersen, Maskinarbejder P.
 303. Helga Ravn. Lokomotivfører R.

304. Karl Schæffer. Bogtrykker S.
305. Andreas Troest. Broder til Nr. 169.

1 M. c. (19 Elever).

306. Hans Christoffersen. Gaardejer C., Vonsild.
307. Svend A. Fensholt. Broder til Nr. 67.
308. Thyra Enevoldsen. Tømrermester E.
309. Erik Rønholt Hansen. Viktualiehandler R. H.
310. Gudrun Hansen. Ekspedient H.
311. Anna Margrethe Henriksen, Lærer H.
312. Svend Iversen. Skomager I.
313. Kristian Jensen. Afd. Gaardejer J.
314. Andreas Jørgensen. Broder til Nr. 142.
315. Elly Jørgensen. Restauratør J.
316. Arne Nielsen. Vejer N.
317. Harry Friis Nielsen. Typograf N.
318. Svend Aage Petersen. Broder til Nr. 231.
319. Arne Rasmussen. Gartner R.
320. Hans Ove Sørensen. Gaardejer S., Korsvang.
321. Vivian Sørensen. Dameskrædderinde S.
322. Esther Thomsen. Urmager T.
323. Inger Windahl. Kgl. Vejerassistent W.
324. Mogens Winther. Broder til Nr. 212 og 213.
-

Biblioteket

har i Skoleaaret haft følgende Tilvækst:

I. Tidsskrifter.

Tilskueren til Marts 1919.

Vor Ungdom til Marts 1919.

**Gymnasieskolen* til Marts 1919.

Den danske Realskole til Marts 1919.

Bog og Naal til Marts 1919.

Matematisk Tidsskrift A til Aargang 1919, Nr. 1.

Litteraturen 1918.

II. Subskriptionsværker.

Murray: English Dictionary, det udkomne af IX og X.

Grimm's Deutsch. Wörterbuch, det udkomne.

Roscher: Mytholog. Lexikon til H. 75,

Studier for Sprog- og Oldtidsforskning til Nr. 113.

Skrifter, udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters
Oversættelse til 9de Række Nr. 10.

Skrifter, udg. af Foreningen for Folkeoplysningens
Fremme til Nr. 326.

Torp: Etymologisk Ordbog, H. 16.

Dahl og Engelstoft: Dansk biografisk Leksikon, I—II.
Ordbog over det danske Sprog, I.

III. Afsluttede Værker.

†*Weis*: Meddelelser om de højere Almenskoler 1916=17.

†*Luxdorphs* Dagbøger I, 3. Hefte.

Bergsøe: Fra Piazza del Popolo,

Einar Biilmann: Organisk Kemi, 2den Udgave.

Georg Brandes: Levned I—III.

— Julius Cæsar I—II.

Carl Bratli: Filip II

† betyder tilsendt fra Ministeriet, * Gaver fra Forfattere, Forlæggere eller andre private.

- H. V. Clausen*: Foran Afgørelsen.
H. Drachmann: Dædalus.
Hans Hansen: Steen Steensen Blichers Barndom og Ungdom.
Axel Garde: Preussens Tyskland.
Gerhard Gran: Henrik Ibsen I—II.
Lund Johansen: Kort Vejledning i Radiotelegrafi.
A. Kielland: Mennesker og Dyr.
Marie Konow: Nogle Barndoms- og Ungdoms-erindringer.
Troels Lund: Livsafslutning.
Kirstine Meyer: Om Ole Rømers Opdagelse af Lysets Tøven.
Mill: Den repræsentative Regering.
Robert Neiiendam: Breve fra danske Skuespillere og Skuespillerinder.
Norris: Polypen.
Fr. Nørgaard: D. G. Monrad.
H. Pontoppidan: Et Kærlighedseventyr.
Vilh. Rasmussen: Verdensudviklingen.
Rist: Fortællinger og Typer.
Helge Rode: Det store Forlis.
Rønning: N. F. S. Grundtvig I—IV.
V. Rydberg: Singoalla.
Upton Sinclair: Junglen,
 — Kong Kul.
Herbert Spencer: Mindre Afhandlinger,
 — Om Opdragelse.
Johannes Steenstrup: Mænds og Kvinders Navne i Danmark gennem Tiderne.
Axel Sørensen: Studenterkomedier.
Zeuthen: Forelæsninger over Matematikens Hist., II.
Woldemar: Varulven.
Sudermann: Højsangen.

Klara Viebig: Töchter der Hekuba,
Swinburne: Poems and Ballads.
 — Songs before Sunrise.

Desuden er der til Discipelbibliotekets danske Afdeling købt 35 Bind af Gyldendals Bibliotek, til Bibliotekets tyske og engelske Afdelinger 26 Bind, væsentligt af novellistisk Art. Fra Forlæggere, Forfattere og Private er modtaget 24 Bind, mest Skolebøger.

Forskellige Meddelelser.

Aaret har været præget af Sygdom og Død og Sorg, af Skolens gentagne Lukninger, Klassers Hjemsendelser og alvorlige Undervisningstab.

Den 13. Juli 1918 døde Inspektrice Frk. *Erna Lorenzen*. Hun havde været sygemeldt i omtrent 1½ Aar og havde i den Tid forgæves søgt at genvinde sit Helbred ved Specialbehandling og ved Sanatorieophold. Til sidst mistede hun Talens Brug og kunde kun med Besvær spise. Hendes Lidelser var store, men hun vidste at bære dem med Karakterfasthed. Hun havde været knyttet til Skolen som Lærerinde siden 1. August 1900 og som Inspektrice siden 1. August 1901. I begge Stillinger virkede hun med stor Dygtighed og med stor Kærlighed til sin Gerning, lige udmærket som Lærerinde og som Opdrager, og Skolen skylder hende stor Tak for hendes trofaste Arbejde for Ungdommens Dygtiggørelse og aandelige

Udvikling. Hun havde en sjælden Evne til at kende og omgaas Mennesker, og hun var i høj Grad afholdt af Kollegaer, Forældre og Elever, Egenskaber, der var til stor Støtte for hende i hendes ansvarsfulde og ofte vanskelige Gerning som særlig Tilsynshavende med de unge Piger, ikke mindst i Fællesskolens første Aar.

Efter Translokationen 1918 overrakte paa Forældres, tidligere Elevers og Kollegaers Vegne Hr. Købmand *Colding* og Rektor *Bruun* Frk. Lorenzen en Adresse med Tak for hendes Arbejde og en Sparekassebog med ca. 3600 Kr., som Udtryk for vore Følelser overfor hende ved hendes Bortgang fra Skolen. Hun var overvældet af Glæde ved dette Bevis paa hendes Venners Kærlighed til hende, og i de følgende Dage tilbragte hun mange Timer med at læse Adressen og Underskrivernes Navne. Hun maatte skriftligt takke Overbringerne og bede dem bringe Takken videre. Og til Takken føjede hun en skriftlig Udtalelse om, at det var hendes Ønske, at Pengesummen, hvis hun døde, skulde bruges til Gavn for Skolen.

I Overensstemmelse med dette Ønske blev der efter hendes Død oprettet et Legat. Af det oprindelige Beløb var der medgaaet ca. 1100 Kr. til Omkostninger ved Begravelse m. m. For Restbeløbet oprettedes et Legat, som fik kongelig Stadfæstelse 7. Februar 1919. Fundatsen lyder saaledes:

Fundats for Inspektrice Frk. Erna Lorenzens Mindelegat til Kolding højere Almenskole.

1.

Legatet skal føre Navn af *Inspektrice Frk. Erna Lorenzens Mindelegat til Kolding højere Almenskole.*

2.

Legatets Kapital er 2500 Kr., der er tilvejebragt ved Indsamling blandt Forældre, tidligere Elever og Kollegaer. Den er for Tiden anbragt i 5 % Statsgældsobligationer.

3.

Kapitalen skal stedse være anbragt efter de om Anbringelse af umyndiges Midler gældende Forskrifter. Aktiverne skal være forsynede med Forbudspaatægning af Kolding Byraad og opbevares af Byens Kæmner.

4.

Skolens Rektor og Inspektrice lader Frk. Lorenzens Grav vedligeholde, saa længe denne opretholdes, og hvert Aars 15. Marts — Afdødes Fødselsdag — en Krans henlægge paa Graven. Udgiften hertil afholdes af Legatets Renter. Af de resterende Renter skal hvert Aars 15 Marts — første Gang 15. Marts 1920 — et Hundrede Kroner efter Bestemmelse af Skolens Rektor og Skolens Inspektrice i Forening tildeles en flink, flittig og til en saadan Understøttelse trængende Elev i en af Kolding højere Almenskoles tre øverste Klasser. Legatet kan ikke tilstaa den samme Elev for flere end tre paa hinanden følgende Aar.

Af de efterhaanden opsparede Renter tildeles ligeledes den 15. Marts og ligeledes efter Bestemmelse af Skolens Rektor og Inspektrice i Forening, naar denne Sum er naaet, ekstraordinært et Hundrede Kroner til en Datter eller en Søn af en ved Kolding højere Almenskole fast ansat Lærer eller Lærerinde.

5.

Over Legatets Indtægter og Udgifter skal af Rektor føres en af Byraadet autoriseret Protokol. Dets Regn-

skaber skal revideres og decideres som Kolding Købstadkommunes Regnskaber.

6.

Skulde Kolding højere Almenskole nogensinde blive nedlagt, gaar Legatet over til paa lignende Maade — efter Kolding Byraads nærmere Bestemmelse — at anvendes til Bedste for en Elev i den offentlige eller private Skole i Kolding, der meddeler den højeste Skoleundervisning samme Steds og altsaa blandt de til den Tid værende Skoler nærmest maa siges at fortsætte Kolding højere Almenskoles Virksomhed.

Nærværende Fundats udstedes paa den indsamlede Kommités Vegne af Rektor Georg Bruun og Købmand Jørgen Colding.

Kolding, den 5. December 1918.

Georg Bruun. *Jørgen Colding.*

Den 14 December 1918 døde Adjunkt Frk. *Johanne Lund Jakobsen* efter at have været Lærerinde ved Skolen siden 1. August 1904. Hun kom til Skolen fuld af Ungdom og Virkelyst, med dybe Interesser ikke blot for Lærergerningen, men ogsaa for Tidens politiske og sociale Spørgsmaal, af hvilke særligt Kvindernes fuldstændige Ligestilling i alle sociale, politiske og økonomiske Forhold optog hende stærkt. Saa kastede hun sig med Iver ind i dette dobbelte Arbejde. Hun havde store Forudsætninger for at blive en dygtig Lærerinde, hun havde gode Kundskaber i adskillige Fag, særligt Dansk og Fransk, hun studerede ivrigt, hun gik med Frejdighed og Lyst til sit Arbejde i Klasserne, hun elskede sine Elever, Eleverne holdt af hende, og de disciplinære

Mangler, som kun mærkedes svagt i hendes første Aar, kunde ventes at ville svinde. Saa kom efter faa Aars Arbejde — maaske Overarbejde, paa Grund af Arbejdets Dobbeltthed — Sygdommen og slog hende ned Gang efter Gang. Sygdommen var en haardnakket, stadigt tilbagevendende Bronkitis, der stod i Forbindelse med en Hjertelidelse, som skyldtes en Gigtfeber i hendes Eksamenstid. Hun maatte Aar efter Aar forsømme Skolen i Uger og Maaneder, hendes Overskud af Kraft var borte, og selvfølgelig prægedes hendes Skolearbejde af hendes Svaghed. Forgæves søgte hun Helbredelse ved et Vinterophold paa Korsika. Hun fik hurtigt Tilbagefald ved sin Hjemkomst. Hun kæmpede i sine sidste Aar en tragisk Kamp mod Sygdommen, en Kamp der fyldte alle hendes Kollegaer og Venner med den dybeste Medlidenhed. Syg slæbte hun sig om Morgenen til Skolen, sygere slæbte hun sig efter Skoletiden hjem, for der at hvile ud og samle lidt Kræfter til næste Dag. Endelig i Efteraaret 1918 maatte hun give op, hun søgte om Afsked til 31. December, blev i December angrebet af Influenza og bukkede hurtigt under for Sygdommen. Hun efterlader sig paa Skolen Mindet om en nidkær Lærerinde, hvem det ikke forundtes at øve den Gerning, som hun elskede, et tappert Menneske, der kæmpede sin Livskamp til det sidste, og saa i Skolens Sangsamling nogle smaa Sange, skrevne til Skolens Fester, der vidner smukt om hendes Kærlighed til hendes Elever.

Døden hærgede i dette Skoleaar ikke blot blandt de ældre, men ogsaa blandt de yngste. Skolen har mistet 5 Elever, der alle døde af Influenza, *Olga Lebeck* i Efteraaret, *Adda Sandagger*, *Oluf Duus*, *Eva Svart*, *Frederik Agge* i Slutningen af Februar og Be-

gyndelsen af Marts. Alle hørte de til Skolens mest afholdte Elever, baade den lille, svagelige Olga, og de to prægtige Piger, der var blandt Skolens allerdygtigste Elever, og den flinke og raske Oluf og Frederik med det aabne, frejdige Blik og det lyse Smil. Med Sorg og inderlig Deltagelse fulgte Lærerpersonalet dem til deres sidste Hvilested.

Influenzaen har ogsaa paa anden Maade sat dybe Spor i dette Skoleaar. Efter Autoriteternes Paabud var hele Skolen lukket i de to sidste Uger af August og derefter fra 2. November til Jul. Kun 3 G. fik under Iagttagelse af særlige Forsigtighedsbestemmelser Tilladelse til at læse i November og December, og paa samme Betingelser Realklassen fra 20. Novbr. til Jul. Efter Nytaar arbejdedes der godt i de 5 første Uger. Men da saa Sygdommen atter blussede op, angrebes baade Lærerpersonalet og Eleverne i stort Tal. Gang paa Gang maatte Klasser hjemsendes i 3 Dage, fordi der var 2 Tilfælde af Influenza. Der foretoges ialt 33 saadanne Hjemsendelser. Ogsaa af Hensyn til manglende Lærere maatte der gives Klasser fri hele Dage. Og i de læsende Klasser manglede ofte indtil og over Halvdelen af Eleverne, saa at al fremadskridende Læsning af nyt Stof umuliggjordes i disse Klasser. Skolens samlede Undervisningstab har været 936 Skoledage, altsaa 5616 Arbejdstimer. 3 G. har haft det ringeste Tab (3 G. m, 13 Skoledage, 3 G. nsp. 15 Skoledage), Realklassens Tab har været 43 Skoledage, 4 M. a., b., c. har forsømt henholdsvis 55, 52 og 47 Skoledage. 2 M. a., b, c. har haft de største Tab: 59, 57, 59 Skoledage. Men ved Siden af dette Undervisningstab, der kan maales talmæssigt, har Skolen lidt et andet stort Undervisningstab, som ikke kan gøres statistisk op. Dels har mange Elevers Fra-

værelse i de læsende Klasser gjort hele Klassens Arbejde hullet, og dels har Skemaændringer paa Grund af Læreres Forsømmelse ofte berøvet Klasserne deres egne Faglærere og nødvendiggjort Ombytning med andre Fag. Alt dette har skabt en Løshed og Usikkerhed i Arbejdet, som ikke kan maales. Af Hensyn til de mange Forsømmelser i Afgangsklasserne er der af Undervisningsministeriet givet betydelige Lempelser i 3 G.s, R.s og 4 M.s Læse- og Eksamenstænk. For de andre Klassers Vedkommende kan det med Sikkerhed siges, at der vil gaa Aa1. før det lidte Undervisningstab genoprettes, hvis det nogensinde genoprettes.

Med ganske kort Varsel søgte Hr. Adjunkt *Børup* Afsked fra 1. August for at overtage en Stilling under den store Prisreguleringskommission. Afskeden blev bevilget af Autoriteterne, skønt man straks var klar over, at det paa dette Tidspunkt maaske vilde være umuligt at faa ansat en kvalificeret Lærer til Overtagelse af Hr. Børups Fag i det nysproglige og matematiske Gymnasiums øverste Klasser. Hr. Børup, der havde Skoleembedseksamen i Naturhistorie og Geografi, blev ansat 1. Februar 1912 og overtog Undervisningen i Naturhistorie og Geografi i Mellemskolen og det nysproglige Gymnasium, senere Fysik og Kemi i det matematiske Gymnasium. Hr. Børup var en meget kundskabsrig Mand, der beherskede sit Stof med overlegen Dygtighed og altid mødte fortræffeligt forberedt til sit Arbejde. Han forstod at meddele Stoffet klart og anskueligt og havde en elegant Foredragsform, der særligt kom hans Undervisning i Gymnasiet til Gode. Men hans Interesser laa paa andre Omraader end Skolegerningen. Under hele sit Ophold i Kolding forberedte han sig til stats-

videnskabelig Eksamen, som han afsluttede med et smukt Resultat i Januar 1918, og det var altid hans Maal, naar han fik denne Eksamen at søge anden Virksomhed. Paa Grund af sin elskværdige Optræden og sit fint dannede Væsen var han i høj Grad afholdt af alle, der kom i Berøring med ham.

Fra 1. August 1918 blev Frk. *Varder* og fra 1. Januar 1919 Frk. *Diedrichsen* konstituerede som Lærerinder ved Skolen. Frk. *Varder* blev fra 1. April 1919 udnævnt til Inspektrice.

Paa Grund af Influenzaen har det i dette Skoleaar været umuligt at afholde Forældremøder.

I dette Aars Program slutter Hr. Adjunkt *Tang Petersen* sin fyldige og interessante Fremstilling af den lærde Skoles Historie fra 1552—1856. Det er Hensigten i følgende Aargange at give en Skildring at »Vejle Amts højere Realskole i Kolding« fra 1856—1880. Fra adskillige af Realskolens endnu levende Disciple har Skolen faaet fyldige Bidrag til en Fremstilling af denne Skoles Vækst og Trivsel, Skolens Forhold og Betydning, Bestyrerens og Lærernes Undervisning og Karakteristik. Det vilde være ønskeligt, om andre af Realskolens Disciple vilde følge det givne Eksempel, for at Skildringen kan blive saa alsidig og sand som muligt. Alle Oplysninger af mere personlig Art vil blive modtagne og behandlede med nødvendig Diskretion.

Paa given Anledning henledes Forældres og Værgers Opmærksomhed paa, at Ministeriet og Skolekommissionen forlanger Oplysninger om Elevernes Forhold uden lovlig Grund og uden Skolens Tilslædelse.

Skolelægen, *Frk. Nielsen*, har tilset Sundhedstilstanden hos Eleverne ved Besøg i Klasserne og

undersøgt alle nyindmeldte Elever og andre, som henvises til hende af Lærerpersonalet. En Beretning om Aarets Arbejde er sendt til Byraadet.

Lægeforeningens Formand har den 31. August 1909 under Henvisning til, at der ved den højere Almenskole er ansat en Skolelæge, med hvem Skolen eventuelt kan raadføre sig om, hvorvidt en Elev bør have Lov til at gaa hjem og spise Frokost, meddelt Skolen, at Lægerne i Kolding har vedtaget ikke for Fremtiden at ville udstede Frokostattester til Skolens Elever.

Ministeriet for Undervisningsvæsenet har forlangt, at ingen Elev maa fritages for at deltage i Gymnastikundervisningen og i de derhen hørende Øvelser, uden at Nødvendigheden heraf er godtgjort ved en Attest fra en Læge. *Denne Attest skal udstedes paa en dertil særligt indrettet Blanket, som faas paa Skolen ved Henvendelse til Hr. Inspektør Nissen. Attesterne skal opbevares af Skolen og ved Skoleaarets Slutning tilstilles Ministeriet.*

Rektor træffes paa Skolen hver Skoledag Kl. 12—1

Legater, Fripladser og Stipendier.

Bøger indkøbte for »Kolding Borgeres Præmielegat« uddelt den 23. Oktober. For god Oplæsning gaves Belønning til: *Poul Nielsen, Else Ellerbek, Ejnar Matthiesen, Ib Tang Petersen, Anton Kofod-Jensen, Astrid Laage*, for Sang til: *Ejnar Ørkild, Rigmor Tarp, Ester Rosendal Hansen, Finn Tang Petersen*.

Børn af Skolens faste Lærere har fri Undervisning. Der er desuden bortgivet 103 hele og 12 halve Fripladser til et Beløb af 15800 Kr. Sparekassen for Kolding og Omegn har betalt Skolepenge for en udenbys Elev.

Vejle Amts Skoleraad har af sit Stipendiefond givet 48 Kr. til hver af følgende Elever:

Niels Herluf Eriksen, Preben Genefke, Lydia Jensen, Robert Jepsen, Alfred Jessing, Viggo Lauritsen, Claudi Lindberg, Ellen Møller, Adda Sandagger, Vibeke Thastum.

Professor Lassens Legat blev for 1918 givet til *Erik Rasmussen*, Lærer Geills Legat til *Henny Hansen*, Nicolai Hansens Mindelegat til *Else Ellerbek*.

Paa Budgettet for 1918—19 bevilgede Kolding Byraad 600 Kr. til Boghjælp for Elever, overflyttede fra de kommunale Skoler. For denne Bevilling er indkøbt Bøger til følgende Elever: *Arnold Søgaard Andersen, Helge Søgaard Andersen, Oluf Duus, Svend Dyhr, Helge Egsgaard, Aage Gregersen, Svend Gregersen, Eilif Gundersen, Holger Gundersen, Else Hansen, Henny Hansen, Jens Peter Hansen, Lydia Jensen, Helfred Jepsen, Robert Jepsen, Alfred Jessing, Edith Jørgensen, Anker Lauritsen, Claudi Lindberg, Marie Lindberg, Niels Kr. Nielsen, Oskar*

Sparrevohn, Edelhardt Sørensen, Erik Rasmussen.
Paa Budgettet for 1919—20 har Byraadet paa samme
Konto bevilget 600 Kr.

Skolens Forhold overfor Tilfælde af smitsomme Sygdomme.

I en af Ministeriet for Kirke- og Undervisnings-
væsenet den 24. April 1914 udstedt Bekendtgørelse
gives bl. a. følgende Bestemmelser:

1. *Tyfoid Feber og beslægtede Sygdomme.* Efter
overstaaet Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen,
før de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan an-
tages at udbrede Smitte. Børn, i hvis Hjem Sygdom-
men er optraadt, maa ikke modtages paa Skolen, før
det ved Lægeattest godtgøres, at de Syge er blevne
forsvarligt isolerede, og at fornøden Desinfektion er
foretaget.

2. *Ondartet Halssyge og Strubehoste.* Efter over-
staaet Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen,
før de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan an-
tages at udbrede Smitte. Lægeattesten bør særligt op-
lyse, om der er forløbet 3 Uger, efter at Belægnin-
gerne er svundne, idet det i modsat Fald ved bak-
teriologisk Undersøgelse maa godtgøres, at der ikke
kan paavises Difteribaciller hos Vedkommende.

Børn, i hvis Hjem Sygdommen er optraadt, maa
ikke modtages paa Skolen, før det ved Lægeattest
godtgøres, at der er gaet mindst 8 Dage, efter at de
Syge er blevne forsvarligt isolerede, og at fornøden
Desinfektion er foretaget.

3. *Skarlagensfeber.* Efter overstaaet Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen, før de bringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte. Børn, i hvis Hjem Sygdommen er optraadt, maa ikke modtages paa Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres, at der er forløbet mindst 8 Dage, efter at de Syge er blevne forsvarligt isolerede, og at fornøden Desinfektion er foretaget, samt at de ikke selv lider af mis-tænkelige Svælgtilfælde (Scarlatinøs Angina).

4. *Epidemisk Hjerne-Rygmarvsbetændelse.* Efter overstaaet Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen, før de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte. Børn, i hvis Hjem Sygdommen er optraadt, maa ikke modtages paa Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres, at der er forløbet mindst 3 Uger, efter at de Syge er blevne forsvarligt isolerede, og at fornøden Desinfektion er foretaget. Der kan dog tilstedes dem Adgang til Skolen, saasnart det ved bakteriologisk Undersøgelse er godtgjort, at der ikke kan paavises Meningokokker i deres Næsesvælgrum.

En Lærer eller Lærerinde, der angribes af eller i hvis Husstand der forekommer Tilfælde af en af de under 1—4 nævnte Sygdomme, maa ikke undervise i Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres, at vedkommende ikke kan antages at medbringe Smitte.

5. *Akut Børnelammelse.* Efter overstaaet Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen, før de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte, og i hvert Fald ikke før 6 Uger efter det akute Stadium. Børn, i hvis Hjem Sygdommen er optraadt, maa ikke modtages paa Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres, at der er forløbet mindst 3 Uger

efter at de Syge er blevne forsvarligt isolerede, og at fornøden Desinfektion er foretaget. Samme Regler kommer til Anvendelse paa en Lærer eller en Lærerinde, der angribes af Sygdommen eller i hvis Hjem denne optræder.

6. *Mæslinger, Kighoste. m m.* Børn, der lider af Mæslinger, maa ikke modtages paa Skolen, før mindst 10 Dage efter Sygdommens Begyndelse. Børn, der lider af Kighoste, maa ikke modtages paa Skolen, saalænge Hosten har den for Sygdommen karakteristiske, konvulsive Karakter. Børn, der lider af Røde Hunde, Skoldkopper, Rosen, Influenza, Faaresyge eller Halsbetændelse, maa ikke modtages paa Skolen, saalænge det akute Stadium varer. Samme Regler kommer til Anvendelse paa Lærere og Lærerinder.

7. *Smitsomme Øjensygdomme og smitsomme Hudsygdomme m. m.* Børn, der lider af Ægyptisk Øjensygdom eller af smitsomme Hudsygdomme, maa ikke modtages paa Skolen, før Sygdommen er overstaet eller de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte. Samme Regel kommer til Anvendelse paa Lærere og Lærerinder.

8. *Tuberkulose.* Enhver Lærer eller Lærerinde ved en offentlig eller privat Skole, som kommer til Kundskab om, at et skolesøgende Barn lider af Tuberkulose, skal ufortøvet gennem Skolens Leder gøre Anmeldelse derom til Sundhedskommissionen (Epidemikommissionen). Ligeledes er enhver Læge, som konstaterer, at et skolesøgende Barn er smittefarligt som lidende af Tuberkulose, forpligtet til uopholdelig at anmelde dette til Stads- eller Distriktslægen, der

atter underretter Sundhedskommissionen (Epidemikommissionen) derom. Sundhedskommissionen (Epidemikommissionen) har da at træffe Bestemmelse om, hvorvidt Barnet vedblivende maa søge Skolen. Ogsaa udenfor de Tilfælde, hvor saadan Anmeldelse finder Sted, kan Kommissionen forbyde, at et Barn, der er lidende af smittefarlig Tuberkulose, søger offentlige eller private Skoler.

For saa vidt Bestemmelse træffes om, at et Barn paa Grund af Smittefare ikke maa søge Skole, anmeldes dette gennem Skolekommissionen for Skoledirektionen, der da har at træffe Bestemmelse om, hvorledes der kan gives det paagældende Barn en til Forholdene svarende Undervisning udenfor Skolen. Udgiften heryed bæres af vedkommende Kommune, hvem Statskassen gødtgør de tre Fjerdedele.

De under 6—7 nævnte Regler kan efter Forhandling med Skolens Leder og Distrikts- eller Skolelægen skærpes eller paa anden Maade ændres, hvis f. Eks. en af de anførte Sygdomme skulde optræde med særlig ondartet Karakter, eller hvis andre Forhold skulde gøre det ønskeligt.

Skolebetalingen.

— — —

Der betales hvert Fjerdingaar:

I Mellemskolens	1. Klasse	30 Kr.
" —	2 og 3. Klasse	36 "
" —	4. Klasse og Realklassen...	42 "
" Gymnasiets	1. —	48 "
" —	2. —	51 "
" —	3. —	54 "

For anden Broder eller Søster betales $\frac{3}{4}$, for øvrige Søskende $\frac{1}{2}$ Kontingent. Dimittenderne i 3 G., R. og 4 M. betaler ogsaa for Juli Maaned.

Desuden betales i Indskrivningspenge 6 Kr. og i Brændselspenge 4 Kr. om Aaret. Elever, som af Hensyn til Togenes Ankomst og Afgang opholder sig paa Skolen før og efter Skoletid («Jernbaneelever»), betaler hvert Fjerdingaar 3 Kr. Sløjdmaterialet og Haandarbejds materialet betales særligt.

I Dimissionspenge gives 10 Kr. af enhver, der indstiller sig til Mellemskoleeksamen og Realeksamen. Til Afgangseksamen for studerende betales 15 Kr. I Eksamenspenge for Tillægseksamen i Latin eller Fransk for Farmaceuter, Tandlæger o. s. v. betales 6 Kr.

Desuden betales af Skolens Elever i Statskat ved Mellemskoleeksamen 3 Kr., ved Realeksamen 5 Kr., ved Studentereksamen 8 Kr. Disse Beløb skal af Skolen indsendes til Ministeriet samtidig med Eksamensindmeldelsen.

Kolding højere Almenskoles Regnskab

1ste April 1917—31te Marts 1918.

I N D T Æ G T:

1. Skolepenge m. m.	28827 25
2. Statens Tilskud iflg. Lov af 10. April 1855	3000 00
3. do. paa Finansloven	6000 00
4. Amtstilskud	3000 00
5. Renter af Kapitaler (herunder Kolding Borgeres Præmielegat) og Ejendomme	340 00
6. Andre Indtægter (Refusion fra Kolding Kirke, Byraadets Tilskud til Handelsskolen, Afgift af Telefonstativer, Uforudsele Indtægter	807 86
7. Restancer overført fra forrige Aar	434 89
	42410 00

U D G I F T:

1. Løn til faste Lærere	52616 66
2. Timeundervisning	960 00
3. Ekstratimer	108 00
4. Vikartimer	215 13
5. Tilsyn med Jernbaneelever	360 00
6. Inspektion m. m.	1706 50
7. Tryksager og Kontorhold	1093 78
8. Bibliotek og Sløjdundervisning	40 21
9. Boghjælp til Elever overflyttede fra Kommune- skolerne	380 55
10. Bygningers Vedligeholdelse	2039 43
11. Inventariets Vedligeholdelse og Fornyelse	1590 98
12. Indretning af Gymnasiets Laboratorier	2498 34
13. Pedeltjefeste og Rengøring	3703 60
14. Andel i Byens Bestyrelse	200 00
15. Skatter og Afgifter	434 64
16. Understøttelser	1900 00
17. Brændsel	15378 35
18. Belysning	527 31
19. Forskellige Udgifter	543 25
20. Restancer, der udgaar som uerholdelige	322 50
21. Restancer, som overføres til næste Aar	478 01
	87097 24

*E*levernes Forældre og Værger samt
enhver anden, der har Interesse for Skolen,
indbydes til at være til Stede ved Eks=
aminerne og Bekendtgørelsen af deres Ud=
fald. Tiden vil senere blive meddelt.

GEORG BRUUN.

